

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Э Т А

Заснаваная ў 1906. Адноўленая ў 1991. Выходзіць у пятніцы

Знайшлі пад елачкай

Садам Хусэйн.

старонка 2

Святы зь Вішнева

Гасціны
ў айца Чарняўскага.

старонка 11

Адам Глебус

Дык ты — мент?

старонка 15

На партыйных франтах без пераменаў

Зъезды партый-антыподаў — Кампарты Беларусі і Кацэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ — шматзначна супалі ў часе. Але першы адбыўся ў Доме ветэранаў, другі — у лесе. Старонка 3.

Нечаканкі не адбылося

А.Лукашэнка прапанаваў кандыдатуру Сяргея Сідорскага на пасаду прэм'ер-міністра. У пятніцу мae адбыцца галасаваныне. Абавязкі прэм'ера Сідорскі выконвае з 10 ліпеня.

Які раскол?..

«У Азэрбайджане сёньня пяць Народных Франтоў. Мы падобнага не дапусцім». Гутарка з Вінцуком Вячоркам. Старонка 6.

Калядны нумар «НН»

Наступны нумар «НН» — Калядны, на 24 старонках. Ён выйдзе ў пятніцу, 26 сінняго. У нумары будзе падведзеныя вынікі году. Які год мы працяглі? Самыя значныя падзеі, самыя прыгожыя твары, найлепшыя кнігі, дысکі і фільмы. І як штогод, аматары сакавітага беларускага слова зноў душу ў Калядных нумарах «Сем апавяданій на сям калядных вечароў». Срод сёлетніх аўтараў — Уладзімер Арполў, Рубэн Гальєга Ганзалес, Джэсі, Сяргей Астравец.

Рэйтынг папулярнасці палітыкаў

На замову «НН» сацыялягічная служба «Люстэрка» інфармацыйнай кампаніі БелаПАН правяла зандаж грамадзкага думкі.

Лукашэнка падае

Апытацьце пачывердзіла, што адмоўны рэйтынг Лукашэнкі высокі. Ён на 18 пунктаў перавышае ягоны становішча рэйтинг. 32% гласоў пры закрытым пытанні ётая лічба звышэцца да 9% пры адкрытым пытанні «За каго бы Вы проголосавалі, кабі прэзыдэнцкія выбары адбыліся сёня?». У паралельных апытацьні «Люстэрка». Прычым гэтага палітыка многія не прымаюць настолкі, што ў пяці анкетніках адкрыты апытацьні было напісаны «Хто заўгодна, толькі не Лукашэнка».

Давер да інтэлігенцыі

Дзеля парапінання, да сціпу палітыкаў мы дадалі некалькі эмблематычных грамадzkіх дзеячоў. Вынікі ўзрушанаоць. Аказаўлася, што людзі культуры вылічылі нашмат большія давер грамадства, чым кадравыя палітыкі. Гэтак, 67-гадовы Генадзь Бураўкін на роўных змагаўся з б. А.Лукашэнкам. У гэтым кантэксьце цікава, колікі ж грамадzkіх дзеячоў мы пабачымі поруч з палітыкамі ў выбарчых сціпах апазыцыі.

Трэба адзначыць, што ў апытацьніках усе прозывішчы, у тым ліку і кіраўнікі партый, ішлі без пазнакі партыйнай прыналежнасці.

Беларускую грамадzkую думку чытаюць ірэацыйнай і сцялой. У тым, што гэта як так, можа пераканца лідэр «Зубра» Уладзімер Кабец. Ён толькі нядайна ўйшоў у публічную палітыку, і ягонага прозывіща працягвае да ведаюць. Восё ён і набраў толькі галасы, якія можна характарызаваць як «супраць усіх» (а такіх, дарочы, незвычайна шмат, калі пяць часткі).

Эфект прысутнасці

З партыйных лідэроў новае хвалі найбольшую папулярнасць усталіці мае старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка. Гэта для кагосяці нечакана, але лёгка знаходзіць вылумачнаныя. Ін паслыходуны палітык, яго імя даўно на слуху, асноўніца з найвядомейшай апазыцыйнай партый, не было звязана з скандаламі.

Апытацьніе яшчэ раз пачывердзіла, што толькі доўгія гады прысутнасць на палітычнай арэне даюць пазнавальнасць. Прынамсі, ва ўмовах недараўніцасці систэмы СМІ. Наглядзячы на год актыўнае дзеянасці, не удалося стаць персананія відомымі дэпутатамі Фралову і Парфянівічу. І гэта ў сталіцы. У рэгіёнах, мусіць, справы стаць яшчэ горшы.

Тое самое можна сказаць і пра лукашэнкайцяў (Папоў, Канапалёў, Касцяні), але гэтыя хлопцы як ў Менску будуть выбірацца і не на вядомасць разычываюць.

Умацоўваюцца незалежніцкія настроі

Якія шчэ гэндэнцыі ў грамадzkай думцы? Свідчаны іншыя вынікі, агучаныя службай «Люстэрка». Абсалютна большасць жыхароў сталіны па-ранейшаму выказаўшы супраць змену на Канстытуцыю, якія дазволілі Лукашэнку абрацца на трэці тэрмін (51% супраць, 13% за). Адбыўся пералом і ў стаўленні да інтэграцыі з Расеяй. Упершыню коласаўцы прыхільнікі незалежніцкіх перавысліла колькасць прыхільнікіў яднаніня з Расеяй (37% супраць 35%).

Сыстэма пад пагрозай

Няма піводнага беларускага палітыка, чыкі становічы рэйтинг перавышаў бы ізгатуўны. За мяжой такое немагчыма. Гэта знак пойнага ніевядання грамадзянінам палітыкай, недаверу да іх і нецікаўвасці імі, незалежна ад іх палітычнае масці. Пры такіх суітасцях ўзыходзяные звонкі, з Расеяй, пры іншых умовах пагражажа дзеяйнай палітычнай систэме мэтамарфозіі ці нават крызысам.

Прычына такога становішча — несвобода СМІ. Практична манаполія на інфармацію — у руках дзяржавы. Пры гэтым несвабодны ўрадавы СМІ па вынікам не могуць забясьпечыць плюралізму, якасці, цікавасці інфармаціі. У выніку выбары татальнай ні ведаюць і ня вераць. Прыбліды Лукашэнку — і зазьеў пустка, што можа запоўніцца абы-кім.

Мікола Бугай

Калі б выбары адбываліся сёньня, Вы прагласавалі б за цi супраць
наступных палітыкаў і грамадzkіх
дзеячоў? (%)

	за	супраць	ні ведаю
Аляксандар Лукашэнка	24	42	34
Генадзь Бураўкін	17	18	65
Станіслаў Шушкевіч	12	36	52
Зінаіда Бандарэнка	11	23	66
Уладзімер Арполў	10	18	72
Вінцук Вячорка	10	25	65
Вадзім Папоў	7	20	73
Мікалай Статкевіч	7	24	69
Анатоль Лябедзька	7	30	63
Аляксандар Бухвостаў	6	22	72
Зянён Пазняк	6	45	49
Аляксандар Дабравольскі	5	19	76
Уладзімер Канаплёт	5	20	75
Сяргей Калякін	5	25	70
Сяргей Гайдукевіч	5	35	60
Уладзімер Навасяд	4	23	73
Павал Севярынец	4	25	71
Андрэй Саньнікай	3	18	79
Валеры Захарчанка	3	19	78
Уладзімер Парфянівіч	3	20	77
Валеры Фралў	3	21	76
Ірина Красоўская	3	20	77
Сяргей Касцяні	2	20	78
Уладзімер Кабец	1	20	79

Апытацьніе прайшло 9—12 сіннях ў Менску. Апытацьні 500 чалавек ад 18 гадоў і старэйшых. Выбарка квотная. Кантролювальная парамэтры: пол, узрост, адукцыя. Памыка выбаркі ня большая за 1%.

«НН» мяркую абаўніць такі рэйтинг рэгіянаў. А ў Калядных нумарах «НН» будуть апублікаваныя вынікі апытацьнія аб ідэялічных сымпатыях жыхароў сталіцы.

«Святы Вечар» сёньня

Сёньня, у чацвер, у 19-ы, у канцэртнай залі «Менск» вялікае каляднае шоў «Святы Вечар» з удзелам Вольскага, Вайцюшкевіча, Памідорава, Кругловай.

Апошні тыдзень падпіскі

Падпісці на «НН» можна на любой пошце. У Менску таксама прымасца падпіска на шапкі «Белсюздроку» або праз прыватныя систэмы дастаўкі «Эй Бі ПрэсСэрвіс» і «Рэм-Інфо». «Наша Ніва» ў 2004 г. застанецца надзеійнай кропкай інфармацыі і грунтойным аналітыкам беларускага і міжнароднага жыцця. У праектах — рост газеты да 24 старонак у тыдзень. Адзінай цалкам

беларускамоўная агульнацыйная газета, «Наша Ніва» адстойвае беларускую нацыянальную інтарэсы, прыціпірова трываласць незалежнасці ад уладаў і палітычных сілаў. Дык падпісвай! Падпіску на другое падзеньніе прымасць да 24 сіннях. Ціна падпіскі на месец праз «Белспішу» складае 2150 рублёў, ды менчукоў на шапкі «Саюздруку» 1500 рублёў. Сылі шапкай друкненца на старонцы 5.

Дзень «Пабеды»

У суботу ў Менску адзначылі дзень народзінай аўтамабіля. «Пабедзе» Якуба Коласа стукнула 50 гадоў.
Старонка 7.

Іашкевіч на волі

Віктар Іашкевіч выйшаў на волю 16 сіннякі а 7.30 раніцы. Ён павінен быў вызваліца толькі а 14-й, але кіраўніцтва «Хіміі» пабаялася шматлодной сустрыні й узяла рэдактара «Рабочага» раным рана ды тэрмінова вызваліла. За Іашкевічам прыхехаў Генадзь Быхаў: «Некалі яго прырэз сюда! й адсюль павінен вывесьці». На разыўтальную вячэрну на ўпраўе БНФ сабраўшася грамадзкі бамонд Баранавіч. Сыпівалі беларускія песьні. Спадар Віктар абяцаў вярнуцца сколькі кандыдатам у дупутаты. Адна толькі «хімія» дасць иму 150 галасоў.

Руслан Равіка, Баранавічы

Як украсыці 200 тысяч

Марыя Дзяялун, дыркторка прыватнага галерэі «Штандарт», асуджана на дзеяньні гадоў турмы з канфіскаваннай за махлярества. Яна зібрала гроши на «выратаванне» Габелену стагодзінні — палата 14 на 19 м. Пазычаныя пад вілкі працінт 250 тыс. доляраў зынкі ў невядомым кірунку. «Рагавань» твор, занесены ў Кнігу ркордаў Гінсу, Дзяялун зібралася шляхам яго продажу на заходнім аукцыёне. Хоць габелен признаўся гісторыка-культурнай каіштойнасцю дзяржаві і вывозіць яго за мяжу забаронена.

СМ

«Ніца або съмерць»

«Ніца або съмерць» — гэты лёгун ствар папулярны ў Польшчы напіравадлі Брушельскага саміту Эўразія. Палікі заявілі, што не пагодзіцца на зъмену систэмы галасавання ў Эўразіясе, ухвалену трох гады таму ў Ніцы. Паводле гэтай систэмы, Польшча, як і Гішпанія, мела б у Эўрапарламенце 27 галасоў, а, прыкладам, Нямеччына — 29. Бэрлін кажа, што гэта несправедліва. У Гішпаніі і Польшчы жывуць разам 80 млн чалавек, і краіны маюць разам 54 галасы, а ў Нямеччыне — 82 млн, а галасоў усюго 29. Нямеччына і Францыя, подпісы якіх стаць пад Ніцкім трактатам, хоцьсі таксама, каі рагшэні ў Радзе прымліміся, калі з іх прагаласуць краіны, дзе жыве больш за 60% насельніцтва Звязу. Гэта дазволіла бы Бэрліну і Парыжу пры дапамозе Рыму і Ліёндану праводзіць любыя карясныя для сябе рагшэнні.

З прычыны розніцы ў поглядах праект новай канстытуцыі ЭЭ, у якім прудгледжаная і новая систэма галасавання, яна быў ухвалены ў Брушлі. Эўрапалітыкі сильваджалі, што тут німа нічога страшнага. Аднак на тыйдні шэсьць самых заможных краін ЭЭ заявілі, што хоцьсі амбекаваць свае юнёскі ў агульнаэўрапейскі бюджет. Гэта ўдар па новых сібрах ЭЭ, перадусім па Польшчы, якая да 2013 г. мелася атрымліваць з ёўрабюджету 100 млрд зёра датагоды. Назіральнікі кажуць, што гэта постма менавіта за пазыцыю Варшавы.

Але Польшча не зблібеша зъмяніць сваю пазыцыю ў справе систэмы галасавання. «Мы мелі рацый, калі змагаліся за незалежнасць, змагаліся з камунізмам. Маем яе і цяпер», — сказаў прэзыдэнт Квасінскі. На прынаймце новай Констытуцыі Эўропа яшчэ мае час. Цяперашні Ніцкі трактат будзе дзеянічаць да канца 2008 г., і пашырэнны ў наступным годзе адбудзеца на падставе менавіта гэтага дакументу.

Аляксей Дзікавіцкі, Варшава

Кучма лезе пішком

Леанід Кучма дабіўся згоды Канстытуцыйнага суду на перадачу парламенту права абараніць прэзыдэнта. Кучма ня мае права блівіцца на трэці тэрмін, а перадача ўлады парламенту дазволіла блігахам захаваць кантроль над краінай. Тым часам правацэнтырыскі блёк «Наша Ўкраіна» за месец сабраў больш за тры мільёны подпісаў у падтрымку ўсегаульных выбараў прэзыдэнта.

МВ

«Цуд» пад Каляды

Выбітная навіна на мінульны выходнікі напіткала аматараў канапага пальвання ў глеэстры. Каі даць спажыву бяскончным размовам на ўвесь працоўны тыдзень. Кінья цемры, сатрап Бабіцтю, Садам Хусейн трапіў у палон.

Але аматары жанру экшн мелі права быць расчараванымі. Ніякіх каубойскіх пагоніў, ніякіх гарачых перастрэлак, ніякіх драматычных дыяллёгаў. Не было нават галоўнага героя гэтася шматэрыйнае драмы, за лёсам якога сачылі гадамі. Была няясная карцінка, на якой калматага чалавека мацдлі лекары ў бялоткіх гумовых пальчатках. Сложен хутчэй з каналу «Animal planet». Як там з Жэніўскай каніэнцій? Яна яшчэ забараняе паказаць палонных на экране? Ці яна толькі для белых?

Няўзичнымі быў і камэнтары да тae няўзичамінае карцінкі на экране. То казалі, што нікога пры Садаму не было, усе, маўлай, паўцікалі. Пасыль высветлілася, што злапалі двух ягоных памагатых. Але чаму яны не давалі сваіму правадыру ёсць? То казалі, што пры Хусейну знайшоўшася аўтамат Калашнікава, то толькі пісталет. То нібы пры ім бы чамадан баксаў, то не пры ім, а ў нейкай таксоўцы (!?) побач (?!).

І галоўнае: Садама злапіў самі амэрыканцы, без дапамогі курдаў ды ірацікі палішыяятні, якія пра тое паведамляліся ране. А вось гэта акапічнасць прымушае засумнівацца ва ўсёй інфармацыйнай нагодзе. Паколькі сведкаў, апро амэрыканскіх спіцназаўчай, німа, то ўся інфармація з іхных вуснаў можа быць недакладнай. Хто перакаўчыца давядзе, што Садама злапіў менавіта ў ту суботу, а не, напрыклад, змеціць таму? А прэзітэрыйных кадраў затрыманнія багдадскага дыктатара не паказвалі. А лэзіць яму пальзамі ў рот і чухаць патлы маты і ў Гіантанам. Дыч чамадан з амэрыканскімі грашымі, за які Садам нібы трymаўся да апошняга моманту, маг уязца адкуль заўгодна. Таму, хто шкавіцца забойствам Кендалі альбо проста знаёмы з тэлевізійнымі тэнталеямі, усё, што падаеца ў дзаваенных варыянце з вуснаў заікаўленых асобаў, можа паданаць непераканаўчым.

Зрэшты, і гэта неістотна. Істотна тое, што ў сівеце засталася толькі некалькі рэжымы, якія мігуюць біч сур'ёзныя праблемы. Па адным на кожным кантыненце. У Амэрыцы — Куба, у Афрыцы — Зымбабвэ, у Азіі — Каракі, у Эўропе... І гэта далей. Каі б такіх краінай не было (а досыль іраку паказавае, што можна пераўрэчыць любы рэжым даволі лёгкага), не было б і драматычнай гульні, што завешча бацькам да здамакраты. Сывет стаў бы адноўлявым і неікавым. Бацькам да браўнікі амаль нічога... Зрэшты, і гэта для нас неістотна.

Істотна, што беларускі лідэр чарговы

нікаў» або «макараў». Факт — амэрыканцы прапануюць нам яшчэ адзін эпі-энд яшчэ адной чыста амэрыканскай гісторыі. А ў амэрыканскіх гісторыях заўжды перамагаюць зухі-амэрыканцы. Пажадана на выходнія і пажадана перад Калядамі. Каі усе калядныя вакацыі можна было цешыцца зь перамогі амэрыканскага добра й спрадвядлівасці над сіламі цемры. Ну, і хваліць сваё, амэрыканскае начальства.

Зрэшты, і гэта неістотна. Істотна тое, што ў сівеце засталася толькі некалькі рэжымы, якія мігуюць біч сур'ёзныя праблемы. Па адным на кожным кантыненце. У Амэрыцы — Куба, у Афрыцы — Зымбабвэ, у Азіі — Каракі, у Эўропе... І гэта далей. Каі б такіх краінай не было (а досыль іраку паказавае, што можна пераўрэчыць любы рэжым даволі лёгкага), не было б і драматычнай гульні, што завешча бацькам да здамакраты. Сывет стаў бы адноўлявым і неікавым. Бацькам да браўнікі амаль нічога... Зрэшты, і гэта для нас неістотна.

Істотна, што беларускі лідэр чарговы

раз памыліўся з сваім геапалітычнымі прагнозамі што Ірак — як і да Грузіі, і да Югаславіі, і г.д. Выдаочы гажданася за спрападынас, дзманструючы глябальнасць свайго мысленія, ён чарговы раз трапляе не туды.

Пакрысь таңа ілюзіі адносна інвэстыцый ад сумнёўных рэжыму на ўсходзе. Помнікам той пары, калі яны быў, можа застацца вілкі будынак неадбудаванай амбасады Іраку на менскай вуліцы Шпалернай. З будаўнічага плоту, што акаляе гэты гмах у маўрытанскім стылі, піхамоць прыбралі ў шыльду з ганарлівымі назовамі аўтакту будоўлі.

Куды больш істотна ён да нас тое, што мы ведамы амаль ўсё пра Садама Хусейна. Хто ягоні бацька, хто дзядзька. Дзе вучыўся, з кім ажаніўся. Ведаєм, што ягоні ўлюбёны гістарычныя пэрсанажы — Сталін, любімы кінафільм — «Хросны бацька» Марціна Скарсэза, любімая кнігі — «Стары і мора» Хэмінгуэя. Пра былога ірацкага сатрапа мы ведамы амаль усё, а пра Лукашэнку амаль нічога... Пакуль што.

Гары Куманецкі

Незавршаны будынак ірацкага пасольства выстаўлены на продаж. Будынак агульнай плошчай амаль 2,5 тысячи квадратных метраў з падземнымі гаражамі на 6 машынай размешчаны ў гістарычных цэнтрах Менску, на Шпалернай. За яго просьцы 1,5 мільёна даляраў.

PHOTO BY M. MEDNIAK

Канстытуцыйны суд у абарону беларускамоўных

У абарону беларускамоўных грамадзянай Беларусі выступіў Канстытуцыйны суд. Ён накіраваў у палату працэстайшніка зворт на аднаўдзініцы рэйнаніра беларускай і расейскай мовай з сферы аблугуўання, абрачная банкаўскіх плястыковых картак і ў систэме дзяржаўнага сацыяльнага страхавання». У звароце гаворыцца пра фактычную няроўнасць мовай у згаданых сферах. Канстытуцыйны суд прапануе змініць законы так, каб роўнасць мовай стала не докладаванай, а фактчычнай. Нагадаем,

што ўлетку суд ужо прыняў разшыненіе пра абавязковасць беларускамоўнага стандарту для этикетак.

Ці ў Беларусі існуе дыскрымінацыя паводле мовеў прыкметы? Палітолог Алесь Лагвінец кажа, што так. І штодзен: «Ніводнай беларускамоўнай FM-станцыі, ніводнага беларускамоўнага тэлеканала. Ніяма для школаў ні карты, ні схемаў, ні табліцай па-беларуску. У войску, міліцыі беларускамоўных прымушаюць адказваць па-расейску. Судзьдзі ня ўмёць весьці па-

беларуску працэс і наагул справядлівасць». Суды (справы Уладзімера Лабковіча, Вольфа Рубінчыка лется) нават не дазваляюць карыстацца перакладыкамі на судзе.

А Лагвінец мяркуе, што гэтыя пасстановы найвышэйшага суду краіны юрдычна здаровыя: «У кожнай полілінгвістyczнай краіне гэта было бы нармальна. Грамадзянін не павінен нават даказаць, што ён ведае іншай мовы, ён проста мае права, каб яго абслугоўваць на пажаданай яму дзяржаўнай мове».

Аркадзь Шанскі

Падпіска на 12 гадоў

Што рабіць, калі Вы ад'яжджаеце на паўгоду, а хочаце не прапусціць камплемекту «НН»? Што рабіць, калі Вы не давяраеце дзяржаўнай систэме дастаўкі? Калі хочаце падпісцца адразу на некалькі гадоў?

Незвычайная паслугі падпісчыкам працнікіў выдадзяць на пайгоудзе. У прыватным агенцтве «Эй Бі ПрэсСэрвіс» падпісная цена «НН» на паўгоду складае: для ведамасных падпісчыкаў 17885 руб. з ПДВ, для індывідуальных падпісчыкаў 15426 руб. Газета дастаўляеца кур'ерам з рук у руки. Падпіска прымецаца на любы пэрыяд праз т.: 223-44-52, 226-87-99, 222-27-20.

Нашаніўскі навагодні ранішнік

ВМА-group і «Наша Ніва» прэзэнтуюць! У час зімовых кіпінай, 2 студзеня, у Палацы культуры вэтэрнай прыходзе беларускі ранішнік «Навагодні акіян радасці». Пасеніце сваіх дзетак. У праграме — дзіцячыя спектаклі, дыскатка з гульмукі, конкурсамі й падарункамі кала елкі. Пачатак ад 12-й. Цана квітка 2500—3000.

У гушчарах

Пазыняк қрытыкуе і «імпэрыялістичную Расею», і «выраджэнскую Эўропу»

Кансэрватыўна-хрысціянская партыя БНФ свой звезд ладзіў у лесе пад Менскам. Паўтары сотні дэлегатаў з ўсёй краіны і некалькі журнالістай былі прывезены на аўтобусах у адзін з дамоў адпачынку. Кансэрваторы была дасканалаю. Нават некаторыя сабры Сойму партыі на ведалі месца правядзення звезды.

Яго аддаленасць ад сталіцы гарантавала прысутнасць дэлегатаў аж да заканчынні звезды, чаго, напрыклад, не удалося дасягнуць камуністам з КПБ — у іх некаторыя таварыши падчали яшчэ перад абедам.

Старшыня партыі на звездзе быў пасытнічай вітуальнай, што сталася ўжо традыцыяй. Тэлемост «Менск—Варшава» не было. Выступ З.Пазыняка паўгадзіны нудзівала чытаў сп.Крыканаўскі. Рэзала вуха бясконае паўтарэнныя розных варыянцый з словамі «гэбі» і «гэбізм». Месчамі даклад быў даволі жорсткі: «Расейскі імпэрыялізм быў бязылічным і вечным ворагам Беларусі і беларускай нацыі. Беларусам гэта трэба напісаць чырвонымі літарамі на лбе, калі толькі яны хочуць выйсьць, зберагчы сваю Бацькаўшчыну і дзяр-

жаву». І яшчэ: «У систэме лібрэальнае эканомікі забачэнства ўзвядзена ў бізнес, стала таварам».

Паводле Пазыняка, Беларусі чужыя і «левалібрэальная Эўропа», і «гебіўская Расея»: «Мы іншыя «ўрапецы», бо не згубілі душы». Ён кажа, што добрай альтэрнатывай і Эўразыю, і Расеі магла бы быць Балтыйска-Чарноморская садружнасць — ідэя, што так і не была рэалізавана. Перад КХП-БНФ ставіца задача «любой цаной не дапусціць страты незалежнасці нашай краіны, зъберагчы мову, культуру, працу і мәсць». Беларусі шляхам ліквідацыі нелегітимнай прамаскоўскай улады». Цяпер ёсць некалькі месцыяў падрады і да прыздынскіх выbaraў у Расеі, лічыць З.Пазыняк. А пасыя пойдзе чарговы наступ Сейм на Беларусь. Паводле Пазыняка, «кіраванная апазыцыя» абедзівых кааліціяў, калі пойдзе на выбараў (рэфэрэндум), будзе зачісаная да «калябарантай і здраднікай радзімы». Такім чынам, КХП-БНФ фактычна застасця сам-насам з расейскім імпэрыялізмам і аўяднанай Эўропай, Гансам Вікам і амэрыканскім дэмократамі, «каляйнейшай адміністрацыйнай» і левалібрэальнай-выраджэнсцамі. Але ці хоць сваі сілай выстаяць? Бо і сама кіраўніцтва партыі прызнае, што КХП-БНФ сёння, акрамя ўсяго іншага, не

хапае людзей.

Юры Беленікі падтрымаў Пазыняка ў тым, што ў Беларусі існуе канфлікт не паміж Лукашэнкам і беларускімі сіламі, а паміж апошнім і расейскім імпэрыялізмам, а ўлада Лукашэнкі — гэта «каляйнейшная адміністрацыя».

Яшчэ адзін намеснік старшыні і адказны сакратар управы КХП-БНФ Сяргей Папкоў гаварыў пра «велізарны поспект». Паводле яго, менавіта дзяячоўка кансэрватораў і іх ахвярнай працы не адбыўся ўвесень 2003-га разфрандум.

Неспадзянавак на звездзе не было. Не было і спрабаў «краскалоць» партыю, можна згадаць хіб некалькіх крытычных, але карэктных выступаў дэлегатаў у адрас намеснікі старшыні. Сяргей Папкоў абвесьціў, што некалькі актыўістаў партыі папрасілі забавіць іх ад пасадаў, бо вырашылі «крабіць кар’еру» (тут найперш меліся на ўвaze Анасташа Крыварт і Валянціна Мароз). Аднагалосна старшынём партыі быў праeraблізаны Зянон Пазыняк, а ягонымі намеснікамі (іх цяпер будзе толькі два) — Юры Беленікі і Сяргей Папкоў.

Былы ѹ намеснік старшыні КХП-БНФ Уладзімер Старчанка ў сваім выступе нара��аў на адстунасць у партыі рэсурсаў, матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Ён, як адказны за інфармацыйную

палітыку, спрабаваў стварыць партыйнае інтэрнэт-радыё, каб «людзі маглі пачуць голас Зянона Пазыняка», але не атрымаў у яго на гэта згоды. А восі партыйны сайт, паводле Старчанкі, вельмі папулярны і апірэджвае па папулярызісці аналагічнай інтэрнэт-рэсурсы. Старчанка заклікаў дэлегатаў устрымаваць ад дыскусіі альбо пават і расколаў: «Наша арганізацыя па факту належыць Зянону Станіслававічу Пазыняку і можа толькі ім кіравацца».

Сяргей Ёрш

Сыпіртычныя сэансы камуністаў

У КПБ толькі 200 камуністаў, маладзейшых за трыццаць гадоў

Камуністы з КПБ сабраліся на свой звезд у сталічным Доме вэтэранаў. Асаблівая ўвага была звернутая на прапускны рэжым. На ўваходах у залу паседжанняў стаялі групы дружынікай з чырвонымі павязкамі, якія правяялі дакументы дэлегатаў і гасцей, бо мелі інструкцыю не пратыкніць «якога-небудзь бэзэнфайца». Аднак ніякіх інцыдэнтаў ня здарылася.

Аднімі з галоўных прамоўцаў на звездзе былі таварыши...Ленін і Сталін. Фанаграмы зь іх выступамі камуністы віталі, пляскаючы ў далоні. Гэтыя «сыпіртычныя сэансы» па выкліку духаў камуністичных правадыроў ажыўілі хаду звезды: выступы іх ідэйных пасыльдзіўкай былі нащмат нудзіўшымі. Хіба толькі павесілі кіраўнік берасцейскіх камуністаў вэтэран Васіль Марозаў, які паведаміў, што на ўсходнім беразе Бугу ён «чую дух НАТО»...

У справаўладчым дакладзе першы сакратар партыі дуплату Валеры Захарчанка (ён быў перавайбранны і на наступны тэрмін) акрэсліў галоўную задачу КПБ на сёняшнім этапе: усімі слімкі стабільнасці дзяржавы і палітычнай курсу прэзыдэнта. КПБ, як праўгадававаць партыя, імкніца таксама павялічыць сваё прадастаўніцтва ў органах улады і кіраваніні. Яна мае сваю группу «Народны дэпутат» у палаце прадстаўнікоў, якая складаецца з 18 чалавек, якіх калі 200 камуністай зъўляюцца лэптуратамі мясцовых саветаў. Паводле нашай інфармацыі, КПБ цяпер зъўляецца аўдзіаны ў группу «Народны дэпутат» усіх сваіх народных абраўнікай. Прывінамі, на звездзе сярод дэпутатаў зъўляліся звязы з уступленнем.

Шмат увагі ў дакладзе В.Захарчанкі было нададзена апазыцыі. Маўляй, у краіне «сфармавалася ізголя апазыцыянэрэй разных масціц», якія, нягледзячы на парызы, «захоўвае дастаткову магутны патэнцыял» і аўдзіонамі ўзялі ў «русыяную групу». Акрамя таго,

Валеры Захарчанка служыць справе Леніна і Лукашэнкі.

«некаторыя апазыцыянэры падтрымліваюцца прадстаўнікамі ўладных структурой Расеі». Найбольш дасталося канкурэнтам з ПКБ, якіх называлі «калектыўным папом Гапонам», «правакатарамі», «здраднікамі». А Сяргей Калякін, паводле Захарчанкі, ня толькі «цігніе партыю ў абдымкі правых», але і «ўбодзіць у зман грамадзянскай краіны».

Гаворачы пра міжнародную сітуацыю, на звездзе адзначалі, што «палітычныя напружэнні вакол нашай Рэспублікі можа ўзмажніцца», напрэклад увесень 2004 г., падчас выbaraў у палаце прадстаўнікоў. Камуністы падкрэджаюць пра небяспеку патарошніцтва Беларусі «ногаслаўска-грузінскага варыянту».

Кіраўніцтва партыі заклікала сваіх сілёр

захоўваць інтэрнэт, стварыць сайт, умацоўваць прафесійнымі кадрамі тыднікі «Комунист Беларуссии. Мы і время». КПБ зьбіраецца ў бліжэйшы час распачаць выданні газеты «Правда в Беларуссии». Вялікія сілы будуць кінутыя на зачучынне ў партыйныя шрагі мададзі, стварэнні моладзевай сэцкі. Пакуль у КПБ налічваецца толькі 200 камуністаў, маладзейшых за трыццаць.

На звездзе адзначалася «расколыніца» дзяйніць групы Школьнікава, якія «хачалі ўзмажніцца КПБ у саюзную арганізацыю». Зразіць ўсі гэта не удалося, але небяспека засталася, прызначаваў Валеры Захарчанка. А вось бараўніцкі камуністы пранапанавалі аўдзіану з кампартыі Расеі, але ім раствумчылі, што

«сёняння мы жывём у розных дзяржавах і вымушаны працаваць у іх прававых палах».

На звездзе камуністаў прысутнічалі прадстаўнікі «брэцкіх партыяў» з Расеі, Украіне, Віетнаму, паслы-камуністы з Малдовы, Кубы, супрацоўнік амбасады Кітая, прадстайчык Прыдністроўя. У прэзыдыйнум засядалі таварыши Сакалоў і Малафеев. Расейскі камуністычны функцыянэр Валянцін Раманаў распавядав «жахі» пра сітуацыю ў Расеі, дзе, аказваючыся, паслы выбараў адбываюцца «канцэнтрацыі ўлады ў руках аднаго чалавека». Але беларускі камуністы ўспрынілі паведамленні Раманаў абыякава: у Беларусі гэтым никога ня здзівіш.

СЕ

ЭКАНАМІЧНАЯ ХРОНІКА

Ліміт росту цэнавычарпана

Урад і Нацбанк на здолелі ўтрымані інфляцыі нават у прагнозных рамках. За 11 месяцаў году цены выраслы на 24%. Гэта болей, чым разылівалася на цэлы год. Беларусь — краіна з найвышэйшым узроўнем інфляцыі ва Ўсходней Эўропе.

Валютныя запасы Беларусі растуць

На 1 лістапада памер чистых актыўаў ураду і Нацбанку краіны складаў 500,6 млн даляраў, што на 4,5% больш проці пачатку года.

Рост цэнавычарпана

З 1 студзеня зраўніялацца цэнны на дзелавую драўніну, прызначаную на экспарт, і драўніну дзеля «інтранага карыстання». Увогуле кошт драўніны вырасце ў паўтара разы. Фіксаваны памер складамэтра распыліваних драўніны павысіцца з 3,5 да 4,5 тыс. руб. Норма на адну хату — 7 складамэтраў. Звыш гэтага ліміту дровы прадаюцца па свабоднай цэнзе.

Ультыматум Касцянава

Выступаючы ў Кіёта, расейскі прэм'ер Міхаіл Касцянін публічна выставіў Беларусь ультыматум. Калі да 1 студзеня Расея і Беларусь не дасягнутуць гэтыя на стварэнні газатранспартнай кампаніі, з Новага года Беларусь будзе атрымліваць газ з Расеі па 50 даляраў за тысячу кубамэтраў.

Палічылася з «Балтыкай»

Пазыку «Балтыцы» ў 10,5 млн даляраў «Крыніца» выплацала за два дні да разбору ў Краснадарскім арбітражным судзе ў справе арыষты маёмасці беларускага завода. Расейскія інвесторы лічаць, што ім павінны выплаціць яшчэ і прынцыпальныя суммы. Тым часам беларускому ўраду пад начікам Москвы давялося скасаваць уласнае раешэнне аб спагнаны ПДВ на транзіт расейскіх тавараў.

Даляр застанецца слабым проці ёўра

Арышт Садама наўрад ці выклікае монінае падзеньне цэнавы на нафту і рост курсу даляра, мяркую большасць экспэртаў. Рэзкі пералом сітуацыі можа адбыцца толькі ў тым выпадку, калі амерыканцы знайдуць бен Ладзіна. Замежнагандлёвы дфіцит у ЗША застанецца рэкордна высокім. У каstryчніку ён склаў \$41,77 млрд проці \$41,34 млрд у верасні.

Піва: у Нямеччыне меней, у нас болей

Паводле агенцтва аналітыкаў агенцтва «Fitch», рынок піва ў Заходней Эўропе практычна курчыцца. З усіх краінаў толькі ў Італіі і Гішпаніі продажы ў апошнія пять гадоў расці. А ў Нямеччыне, напрыклад, яны зъмяншаліся на 1,5% за год. Тым часам ва Ўсходней Эўропе, у тым ліку і Беларусі, спажываныя піва расці на 5—10% у год, за кошт вышыні макнейшых напояў.

МБ; БелПАН

Сацыяльны, але

Дзяржбюджэт на 2004 г. будзе балансаваць на хісткім замежным гандлі, кіне трывальну страты аграрнамаркета, ускладніць умовы для прыватнага прадпрымаліцтва. Адначасова ў яго закладзеныя найбольшыя за чатыры гады выдаткі на заробкі бюджетнікам, сацыяльныя патрэбы, жыўлёвае будаўніцтва. Бюджэт-2004 для «НН» аналізуе эканаміст Уладзімер Валетка.

У 2004 г. даходы кансалідаванага бюджету Беларусі прагназуюцца ў памерах 19 трлн руб., што складзе 42,1% валавога ўнутранага прадукту краіны. Расходы кансалідаванага бюджету складуць 19,7 трлн руб. Бюджэт, такім чынам, будзе дэфіцитным: расходы на 690,2 млрд руб. перавышыць прыбылкі. На шчыце, нарэшце з крыніцай фінансаванія дфіциту бюджету выкліканая эмісія Нацбанку, якая штогод спрынёвілася да росту інфляцыі ў краіне.

Ненадзейны замежны гандаль

Лічба росту ВУП, памер якога з'яўляецца асновай плянаванняў даходу бюджету, выклікае сумневы. Гэта пачынаецца і з структурай даходу бюджету: пры росце даходу дзяржавы на 10% дзельная вага падаткаў на прыбытак і даходы, на адварот, плянавацца меншай. Цяжка лічыць рэалістычным і то, што 65% дфіциту бюджету (451,7 млрд руб.) будзе прафинансавана з-за мяжы. Гэтыя сумневы пачынаюцца досьвед пакрыцця дфіциту ў 2002 г., калі па артыкуле «Іншыя крэнцы замежнага фінансавання», заплянаваным у памеры 161,4 млрд руб., было атрымана ўсіго 5,7% ад суммы.

Рэзлік на паступленні ад замежных крэнциаў характэрны і для плянаванняў прыбылкі бюджету. Кампенсацыя зъмяншэння збораў ад ПДВ пакіданы рост даходаў ад замежнага гандлю, доля якіх мае

Ненаедны АПК

Структура даходаў бюджету абавязвага і дэкліраванася дзяржавай пачынкаў на сельскай інфраструктуры, дык лястася аграрнамаркета да 1,8% даходаў бюджету ў выглядзе падатку і іншых плацяжоў. А плянавацца забраць 988 млрд руб. (11,7% ад расходаў бюджету — г. табліцу) да плос яшчэ 165 млрд руб. (1,9%) па асобым артыкуле «Сельская гаспадарка». Усіго — 13,6%. Аб якой збалансаванасці бюджету можа ісці размова?

рэзлік дадаць каля 3% даходу бюджету.

Аднак найбольшым расчараваннем стала захаванне на ўзроўні 2% збораў з выручкі на падтрымку АПК. Паменшылі толькі зборы на ўтрыманне і рамонт жыўлёвага фонду (з 1% да 0,75% ад выручкі) і ў жыўлёва-інвэстыцыйных фондах (з 0,5% да 0,4%). Паміншэнне збораў для АПК на 0,5% магло бы паніці падатковую нагрузкую на прадпрыемствы. Аднак аграрнай лобі адстаяла сваё 0,5% — ці 247 млрд руб. Усіго ж з прадпрыемстваў іншых галін (а дакладней, з кішэніў спажыўкоў, якія вымушаны набываць даражэйшую прадукцыю) на карысыць АПК толькі ў выглядзе гэтага збору плянавацца адбараць без малога трывальнені — 988 млрд руб.

АПК патрабуе грошай не на развіццё, а ў асноўныя на аплату таго, што ўжо «праес» у мінулым. На аплату «запазычанасцяў мінультагодоў» пойдзе 434,5 млрд руб. У 2002 г. памер толькі простых датацый АПК склаў 32% ад выпуску галіны (згодна з патрабаваннямі Сусветнага гандлёваага організаціі). Сусветнае гандлёвае арганізаціі датацыі сельскай гаспадаркі не павінны перавышаць 10% ад выпуску). А калі ўлічыць укоснае «напружванне» эканомікі? І на гэта маўківа гляджаючы прадстаўнікі прымасловасці, на якую, разам з будаўніцтвам, прыпадае найблыжэшыя цяжкі падаткі.

Што да АПК бюджету? Калі на ўлічваць таго, што капліцы часткова падтрымліваюць сельскую інфраструктуру, дык лястася аграрнамаркета да 1,8% даходаў бюджету ў выглядзе падатку і іншых плацяжоў. А плянавацца забраць 988 млрд руб. (11,7% ад расходаў бюджету — г. табліцу) да плос яшчэ 165 млрд руб. (1,9%) па асобым артыкуле «Сельская гаспадарка». Усіго — 13,6%. Аб якой збалансаванасці бюджету можа ісці размова?

Пажаданая інфляцыя і аператыўныя патрэбы

Як пазначаеца ў нататкы да бюд-

жету, удзельная вага расходаў на сацыяльна-культурную сферу, субсиды ЖКГ, датацыі на будаўніцтва жытла, кампенсацыі і лыготы складаюць 67,1% у парадкаваніі з 65% у 2001—2003 г. З сумы сацыяльных выдаткаў на заробкі бюджетнікамі прыпадае 41% (з адлічэннямі), а разам з пэнсіямі, дапамогамі і стыпендыямі — 48%. Як і раней, бюджет прэтэндуе на сацыяльную накіраванасць.

Аднак ёсць некалькі момантавы, якія ставяць аптымізм аўтараў бюджетнага нататкі пад пытанні. Так, расходы кансалідаванага бюджету

- У 2001 годзе мінімальны спажывецкі бюджет
- складаў 58 даляраў. У 2003 годзе ён вырас ужо да 82 USD. За 2,5 году
- пакупніцкая здольнасць
- даляра ў Беларусі
- панізілася амаль на 42%.

павінны вырасці адносна 2003 г. на 17,3% пры заплянаванай інфляцыі 14—18%. Нават пры нахаджанні інфляцыі ў межах прагнозу (18%) паступленны з бюджету ў реальні выразжэнні могуць быць меншымі, чым у 2003 г.

У 2004 г. фінансавыя органы зноў захаваюць рычаг скажэнія заплянаваных выдаткаў у адпаведнасці з «апэраторыўнымі» (прайдабраванымі) патрэбамі. Но пры нахаджанні інфляцыі і іншых незаплянаваных даходаў бюджету (у 2002 г. праз гэта было сабрана на 15% больш даходаў, чым прагнавалася) фінансаваныя асобынныя артыкулы нават у межах плянавых лічбаў будзе аз начаць іх рэалынае недафінансаванне. Так, у 2002 г. «непрызытыўны» кірункам фінансаванія сталіся артыкулы «Рэзывансцыя рынкаў інфраструктуры», «Навукі»,

На падтрымку сельскай гаспадаркі прадугледжаны амаль трывальні рублёў. Але структура расходаў не дазваляе спадзявацца на то, што грошы на трапяць куды звычайна.

маларэальны

«Міжнародная дэйнінасьць» і г.д. Па гэтых і іншых артыкулах фінансавыя органы дазволілі сабе недафінансаванне нават наміналных лічбай. І наадварот, з перавышэннем пляну ў ліку іншых былі прафінансаваныя артыкулы «Нацыянальная абарона» і загадкавыя «Іншыя выдаткі» (гл. слупкі 2 і 3 табліцы).

Больш дзяліўца дзяржаўной прыярткі на 2004 г. можна ўбачыць у табліцы, дзе адлюстраваныя артыкулы расходаў, па якіх плянавацца найбольшія зрухах паўтараныні з 2003 г. Пры ўсёй закансэрваванасці структуры расходаў бюджету гэты зрухі даволі значны — ад адных бюджетных галінай другім перадаўзені 10% сродкай (\$848 млрд руб., ці 372 млн дал. па прагнозным курсе). Як можна бачыць, у 2004 г. найбольшае грашове ўзмацненне ў паўтараныні з 2003 г. атрымалі органы дзяржаўнага і сілавыя струк-

туры, сацыяльная палітыка і сельская гаспадарка. Цікава, што калія 80% сродкаў на ўтрыманье правахоўных органаў і органаў дзяржаўнага прайнанія прызначана на заробкі і кампенсацыю камунальных паслугай. Невядома, як гэта пайўлывае на ахвоту чыноўнікаў браць хабар, але больш ляльянімі іх зробіць напэўна.

Як можна бачыць з табліцы, менш прыярткі ў 2004 г. будзе прамысловасць, ахова здароўя, капітальная ўкладаныні і іншыя выдаткі. Расходы на дзяржаўныя пісанікі нават у абласцях лічбах. У той час як у бюджэце Расеі на 2004 г. запланаваны стабілізацыйны фонд (адной з прычынай чаго можа быць магчымы адуцкія санкцыі ў «вольнае плаванье» курсу рубля), у Беларусі стражавацца ад крысы ў лічбах залишнім. Увогуле зрухі ў структуры бюджета,

- Непрыярткі
- застаюцца падтримка
- прадпрымальніцтва
- и навука. А з
- перавышэннем
- фінансуюцца абарона і
- загадкавыя «Іншыя
- выдаткі».

тут, акрамя хіба зъмяншэння артыкулу «Іншыя выдаткі» за кошт абразання дапамогі мясцовым бюджетам, ня маюць сэнсулага эканомічнага абуртвання. Няхай думоюць палітолагі.

Згодна з плянамі заробкі да 2006 г. павінны дасягнуць 250 дзяляраў. Аднак з гэтай прывабай для насельніцтва лічбай ня ўсё так проста. У пачатку 2001 г. кошт базавых тараў, якіх ўваходзяць у мінімальны спажывецкі бюджет, складаў 58 дал. (72,9 тыс. руб. при курсе 1250 BYR/USD). На палове шляху да высокага заробку» (канец чэрвеня 2003 г.) кошт МСБ складаў ужо 82 USD (169,2 тыс. руб. при курсе 2065 BYR/USD). Такім чынам, за 2,5 году пакупніцкая здоляльнасць даляра ў Беларусі панізілася амаль на 42%. Паніжэнне вартасці даляра сталася адным з фактараў росту кошту нехромасей апошнім часам.

Дзяржбюджэт незадарма называюць адным з асноўных закону. Прымацца ён павінен як мага больш празрыста. Толькі так можна будзе дабіцца эфектунасці бюджетных расходаў. Ціпер жа бюджеты і краіны, і гародоў маўкліва прымоцца рэспубліканскі і мясцовы «платкамі». Даходзіць і да таго, што аблівянкам саводзіць памер даходаў гарадзкага бюджету ад штрафаў і санкцыяў. І прыходзяць чыноўнікі на прадырсвства пад кансам году, калі «гараць плян», разводзяць вінавата рукамі і кажуць: «Ня мы вас, дык яны нас...»

Уладзімер Валетка

Структура выдаткаў бюджету, %

Артыкул расходаў	2002 (план)					
	2	3	4	5	6	
1						
1. Дзяржаўнае кіраванне і мясцове самакіраванне	2,8	2,8	2,4	3,1	0,7	
3. Нацыянальная абарона	5,5	5,8	4,5	4,7	0,2	
4. Праваахоўная дэйнінасьць і бяспека	8,7	8,7	7,7	8,2	0,5	
7. Прамысловасць, энергетыка і будаўнічы комплекс	0,6	0,6	0,5	0,3	-0,2	
13. Папярэджаныне і ліквідацыя наступстваў надзвычайніх сітуацый і стыхійных бедстваў	6,3	3,3	4,4	5,2	0,8	
17. Ахова здароўя	7,8	6,5	5,7	5,3	-0,4	
18. Сацыяльная палітыка	7,6	8,1	8,2	10,9	2,7	
20. Папярэджаныне дзяржаўных запасаў і разэрвай	1,3	1,2	1,0	0,7	-0,3	
22. Іншыя выдаткі	14,1	22,1	24,3	19,0	-5,3	
23. Капітальная ўкладаныні	5,2	3,1	6,0	2,2	-3,8	
24. Выдаткі дзяржаўных міставых бюджетных фондаў	18,4	15,9	15,1	20,3	5,2	
у т.л. Рэспубліканскі фонд падтрымкі вытворчай сельгаспрадукцыі, харчавання і агароднай наўку	7,1	7,1	6,8	11,7	4,9	
Удельная вага па дадзеных артыкулаў	78,3	78,0	80,0	80,0	-	
усяго выдаткаў, %	100	100	100	100	-	
млрд руб.	4238,4	4465,3	6 598,6	8 476,6	-	

ПАЗЫТЫВЫ

Запахла грашыма

За першас пайдзіўзе 2003 г. простых замежных інвестыцый ў Беларусь трапіла блей, чым за апошнія пяць гадоў разам. У паўтараныні з 2002 г. рост — 310%. 19% гэтага капітала падхodziць з Швайцарыі, 13,5% — з Аўстрый. Фактычна, інвестыціі «голад» пасыпахоўва спаталізацца без дапамогі Расеі.

Што здарылася? Дзе падзеялася асцярожнасць заходных бізнесаў? Чаму мы не зваюцца на высновы рэйтингавых агентстваў і папірдажаныні сваіх урадаў? Алказ атрымалі днімі, на сустречы прадстаўнікоў італьянскіх дзяржавных колаў з мясцовымі прадпрымальнікамі, які шукае працоўную пад свой праект.

Каштоўнасць паперы. Са мому лезыні на фондавыя рынак не выпадае. Зъяўніцца ў траставую кантору? Шукайце дурных! Лепш застанца пры сваім, чым падараваць усё спадарыні Біржавой Канюнктуры.

Ноўыя бізнесы. Самыя прыбыўковыя ў Эўропе бізнес ў 2002 г. — гандаль хатнімі расліннімі праінтэрнэт. На кожны ў гэта верыўся.

Эканомікі развітых краін сіфікаціях вызначаюць як

вяршынно сядзяные класы. Справа яго жыве, пакуль пашыраеца; як не пашыраеца — хіroe і зынкае. Такія законы рынку: альбо расці, альбо дай расці іншым. Вольных грошоў у яго — ад некалькіх сот тысяч да мільёнаў пяці з ёура. Варыянты ўкладаныні:

— Дзялазыт. Пасыль выплацатакі і камісійных разынічваць на плюс не да вадзіцца.

— Кацоўнасць паперы. Са мому лезыні на фондавыя рынак не выпадае. Зъяўніцца ў траставую кантору? Шукайце дурных! Лепш застанца пры сваім, чым падараваць усё спадарыні Біржавой Канюнктуры.

— Ноўыя бізнесы. Самыя прыбыўковыя ў Эўропе бізнес ў 2002 г. — гандаль хатнімі расліннімі праінтэрнэт. На кожны ў гэта верыўся.

Эканомікі развітых краін сіфікаціях вызначаюць як

Нішоў — сотні, канкурэнцыя — першыбытная, улада — пажыццёвая, мафія й карупцыя — калі нуля. Гэта ж курорт! Бяры ў бағажі! Прастора ня толькі для дзяўтэрміновых дарагіх праектаў, але ды для кароткагэрміновых — самых выгадных і надзейных.

Буйныя карпарацыі прыўлекаюць прыходзіць з сваімі законамі і навязваць сваю ўладу. Яны гадамі таргуюцца з урадамі. Бізнесу драбнейшаму ў церпіцца: ён ідзе хутчэй.

Варта было сыціць рыторыку пра «ваштыных блахаў», якія адрэчлі, дзе пахі грашыма. Дык такі патрэбныя мы ўсё гэта?

Вацлаў Заякоў

Ж курорт!

Лінгвістычны ўніверсітэт, вул. Захараўа, 21

Падагагічны ўніверсітэт, вул. Свярдлова, 13/4

Гатэль «Юбілеіна», пр. Машэрава, 19

Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва, вул. Місьнікова, 39

СТУ «Плошча Перамогі», 15

Мэдіацэнтр «Пашырэнскі», 16

Міністэрства сельскай гаспадаркі, вул. Кікаватава, 56

Вінцук Вячорка: Якія расколы?..

20 січня адбудзеца зъезд Парты БНФ. Старшыню Вінцуку Вячорку давядзеца тримаць справадзачу. Тым часам, паводле вынікаў аптытаннія сацыялягічнай службы «Люстэрка», у Менску па папулярнасці Вячорка вышайшай у лідэры сярод апазыцыйных палітыкаў. Аднак гутарка з Вячоркам пачалаася з іншага пытання.

«НН»: Спадару Вінцук, а чаму ў БНФ такі катастрафічны нікі рэйтынг?

Вінцук Вячорка: Які?

«НН»: Катастрафічна пізкі, пра які съведчань сацыялягічныя аптытанні.

В.В.: І які?

«НН»: Некалькі адсоткаў...

В.В.: Карыстаючыя звесткамі, якія нам дае Міжнародны распубліканскі інстытут (а ён замаўляе аптытаны літоўскай сацыялягічнай службе «Балтыйская даследзвіны», мы адсочаем дынаміку рэйтынгу). І калі задаецца пытаннія пра сымпатію да той ці іншай партыі з пропанаванага сынісу, БНФ заходзіцца ў межах 20%. Што да адкрытыя выбарчага рэйтынгу, дык мы без падрхтоўкі маем калі 7%, нароўні з камуністамі. Так што я адсалотна нікаке катастрофы тут не бачу.

«НН»: Набліжаеца зъезд БНФ, знойдзіцца гаворкі пра чарговы раскол.

В.В.: Я таіх гаворак ня чую.

«НН»: А група Фёдарава, якая паспраце высунула Вам на зъезьд альтэрнатыву, а ў выпадку паз-разы? — ссыкі?

В.В.: Мы ствараем сучасную, дынамічную, арганізаваную партыю. Калі на ўзроўні амбэркавання павінна панаўца свабода думак, дык паслья прыняція разыннія наступае перыяд дысцыплінаванага выканання. На жаль, некаторыя гэтага не разумеюць. У Азэрбайджане сёняння пяць Народных Франтоў. Спецслужбы Аліевых

выкарыстоўвалі амбіцыі людзей і калолі, калі Народны Фронт — калісці самую малгушую апазыцыйную арганізацыю. Ціпер пра яго, што называеца, і куры на шыпчуць. Мы падобнага не дапусцім.

«НН»: Вы лічыце, што асноўная прычына расколу ў БНФ — дзеянісці спэциалізду?

В.В.: Асноўная прычына — у амбіціях. Расколу ніякія пакупы не праўляюцца. А чуткі-плекткі запускаюцца перад любым фронтаўскім зъездам. Гэта натуральная, як прагненіе надвор'я, які ўсё роўна на спраўджаеца.

«НН»: «Пяцёрка+» плянавала ў

рамках свайго першай акцыі 10 сэксіянаў арганізаців выхад актыўістаў да прахадных прадпрыемстваў. Але чаму ў Менску гэтага не было?

В.В.: 10 сінегня цэнтральнай акцыі яй у Менску быў «сланг памяці», а што да выхадаў на прахадных з узёткамі на сацыяльныя тэмзы, дык яны былі — і ў Менску, і ў абласцных гаратах (Гомель, Магілёў).

«НН»: А чаму за тры месяцы існавання «Пяцёрка+» не правіла ніводнай заўажанай акцыі?

В.В.: Прэзэнтация «Пяцёрка+» адбудзеца 15 студзеня. Пасля пачинца ўсё тое, пра што вы пытаецаеся.

«НН»: Што робіць БНФ для яўнання нацыянально-дэмакратычных слаў Беларусі?

В.В.: Я цешуся, што «пасеняне» Фронтам на пачатку 90-х — съцвердженне незалежнасці Беларусі як абсалютнай каштоўнасці, павага да мовы, сымболікі і гістарычнай памяці — становічча абавязковымі ўмовамі любога сур'ёзнага палітыка. Дзякуючы падмурку, закладзеному БНФ, незалежнасць як conditio sine qua non (абавязковы варунак) ёсьць у плятформе «Пяцёркі».

«НН»: На вядайшнім зъезідзе КХП-БНФ у дакладзе старшыні партыі было заяўлена, што ўсе дзеячы, якія пойдуть на выбары ў палату прадстаўнікоў, будуть залячаныя да здраднікаў і калібрантаў.

В.В.: У 1989 г. БНФ удачнайчай у выборах у Вярхоўны Савет ССР, удачнайчай ў 1990 г. у выборах у Вярхоўны

Савет БССР — паводле савецкага заканадаўства, маючы савецкай камісіі і савецкай рэдзіліяціі вакол. Але, праўда, што ў Вярхоўны Савет, фронтавыя зрабілі яго сапраўдным парліаментам незалежнай Беларусі. Быў час, калі неабходна было байкатаць выбары, ціпер сунуць іншага. Але нашага ўзделу ці наўдзелу адсалотна не залежыць міжнародны статус створаных Лукашэнкам структур. Сёня мы выбирам: ісціц ці не ісціц да людзей. Нам трэба натхніць іх на перамогу, пакаць, што мы жывы і дзяржадольны, што бачым людзкія праблемы і ведам, як іх вырашыць.

«НН»: У чым прычына паразаў расейскіх СПС і «Яблыкі»?

В.В.: Каля 18% расейцаў бачаць адносіны зь Беларусью як адносіны дзіўных незалежных дзяржаваў. Здаровы настроі ў невялікай частцы расейцаў ёсьць, але ніводная палітычная сіла не захалаца іх узяды на ўзбраеніне. СПС зрабіў найгрубейшую памылку, заявіўшы вуснамі Чубайса пра лібральную імпэрыю. Эта іх і пахавала, бо ўсё адно, найлепшым носяткам імпэрыізму будзе Пушнін.

«НН»: І тым не менш некаторыя апазыцыйныя кантактавалі з СПС...

В.В.: «Пяцёрка+» як міжпартыйнае паразыменне ніколі не кантактавала з СПС. Кантактавалі з СПС асобныя партыі, за дзіўныя якія мы не адказываем.

«НН»: А піў былі Вы запрошаныя на віцэ-прем'ера по зямельным?

В.В.: Не. І цалкам комфортна пачуваюся. БНФ не пасылаў нікога дапамагаць СПС на выборах.

«НН»: Каля Беларусь увойдзе ў Эўропа?

В.В.: Я адлічываў бы гэты момант ад сходу Лукашэнкі. Ведаю, што людзі зь яго адміністрацыі нефармальна сутракаюцца з апазыцыйнірамі ды праноўкамі ім гэту «ў-Эўропу з прэзыдэнтам». У сэнсе, з Лукашэнкам. На гэтыя ілюзіі падступіліся некаторыя публіцысты, у тым ліку нашаніўскі. Нам трэба даць рады Лукашэнкі, і тады застанецца пачакаць 7—9 гадоў для поўнага сіброваства ў ЭЭЗ.

«НН»: Зянон Пашынкі кажа, што Беларусі адноўлька вавіліца ні

Андрэй Лінкевіч

расейская імпэрыя, і Эўразія, а выход маг быць на Балтыйска-Чарноморскім саюзе.

В.В.: Адразу з ўзрэпейскую прэспэктыўу — сваімі рукамі здаваць сябе ўсходніму суду. І літўцоў з украінцамі гэта выдатна разумеюць. Балтыйска-чарноморскі хайрус быў прыгожай канцепцыяй, якая магла б рэалізавацца ў пачатку 90-х. Але уваход балтыйскіх краінаў у ЭЭЗ і НАТО суточна спрашчае.

«НН»: Што дзеялічылі поспехам на выборах у палату прадстаўнікоў?

В.В.: Выбарамі гэта называць нельга. Зъместам кампаніі для нас ёсьць праца зь людзьмі. Каля б у палаце прадстаўнікоў большыня краслаў запоўнілася нелукашэнкамі людзьмі, гэта азначала б яго палітычны канец. Таму можна скажаць, што ў 2004-м адбудзца прэзыдэнцкіх выbaraў — задоўг да прэзыдэнцкіх выbaraў.

Гутарыў Сяргей Ёрш

У Азэрбайджане сёняння пяць Народных Франтоў. Мы падобнага не дапусцім.

ХРОНІКА ЎЦІСКУ

7 сінегня на стадыёне «Дынама» ў Менску быў затрыманы прадпрыемца, сбіра Рэспубліканскага грамадзянскага агдяднання «Прыватная ўласнасць» **Віктар Новікай**: ён распачысціў вітэці з запрашэннем на акцыю 10 сінегня. Ахова рынку даставіла яго ў гардзіл міліцы №1, дзе на Новікаву склалі пратакол паводле арт. 167 АК. Ноч затрыманы правёў у спэцпрыемнік-размеркавальніку, 8 сінегня быў аштрафаваны на 20 базавых велічынь. Падчас акцыі «Мы помнім» 10 сінегня ў Менску з партрэтамі зынкільных у руках быў затрыманы активістка «Хартыя '97» **Наталія Калада**. Яе завезлі ў Цэнтральны РУС Менску, але праз вясну выпусли.

СТАБЕЛІВАДЗЕНКА

У Барысаве 10 сінегня, падчас аналічнай акцыі, былі затрыманыя актыўніцы незадзігрэстраванай моладёжнай арганізацыі «Зубр» **Аляксандар Моніч, Яўген Сілін, Аляксандар Казакоў, Зміцер Моніч, Яўген Восілав, Але́кс Міланчані, Каірзіна Зелянкова, Віталі Барысавіч**. В Барысаве 10 аддзеле міліцыі збілі, а на А.Моніча склалі пратакол паводле арт. 167 АК (парушэнні падчас вулічных мерапрыемстваў). 10 сінегня ў Барысавіч быў затрыманы **Ніна Давыдовіч**, якая раздзала вітэці-вінаваныя, прысычаныя Міжнароднаму Днё правому чалавеку. 11 сінегня калі Менгароду затрымалі **Аксану Новікаву** з плякатаам «Беларусі патрабуе суд прысяжных». На яе склалі пратакол паводле ўсё таго ж арт. 167 АК і папярэдзілі, што пры наступных парушэннях яна можа на год патрапіць у жаночную калёнію: мае ўсёможны прысуд за «зброянне пры падрыхтаванні».

Аркадзь Шанскі

Ахвяраваны на ліцей можна пералічваць праз НП ТАА «Технадёгіка» УНН 190350702 р/р 3012000003937 ф/л №4 ААТ «Белгазпрамбанк», Менск, код 107 зъвязтватаца на тэл.: 242-85-16 (Сяргей).

АШ

Ліцэйская фізкультура

Ліцэй сустракае Каляды ў турботах і трывогах. Выкладчыкі шукаюць памішкі, баскі — гроши на арэнду спартзалі і камптарнай клоўні. Нэрвуюць чыноўнікі аддзелу адукацыі: чаму дзеці на вучаніі «я не ўсе»? А часам з'являюцца і зусім трывожныя чуткі.

Вось і на гэтым тыдні ў рэдакцыю «НН» з'явіўся вучні Беларускага ліцэя: паводле іхнай інфармацыі, Мінадукацыі рыхтуеца адмінінці форму экстэрнату. Нібы матчысці здаваць іспыты экстэрнам пакінучы толькі для тых, хто не можа наведаць школу па стане здароўя.

Супрацоўнік галоўнага Управління агульнай і сярэдняй адукацыі Міністэрства Вячаслава Міашонэнка зазначыў, што ніякіх зменаў ані ў Законе аб адукацыі, ані ў Палажэнні аб экстэрнате не рыхтуеца: «Толькі ўлетку было прынята пасадзіць на арэнду спартзалаў і камптарнай клоўні», — сказаў.

І ўсё ж на выпадак, відомы з часу грашовых рэформы савецкага міністра Паўлава, ліцэй мае запасны варыянт. «Есьць краіны, гатовыя прызначыць дзяцей на арэнду, а іншыя — на падарунак», — сказаў яго ўпраўленік, — «Існуе пададзенне, што ўсіх дзяцей, якія не могуць пакінучы ліцэй, будзе пададзенне на арэнду».

Турбота пры трывогі перад Калядамі не паменялася. Ліцэйскія па-ранейшаму на прыхватных кватэрах. 25 лістапада Бацькоўская рада накіравала міністру Аляксандру Радзікову ліст з

Дзень «Пабеды»

У суботу ў Менску адзначылі дзень народзінаў аўтамабіля. «Пабедзе» Якуба Коласа стукнула 50

Нашия літаратурныя клясыкі не былі людзкімі багатымі. Летунены Купала так і не паспейші разызыца ўласным аўтамабілем: «омку» атрымаў ад дзіржавы, «штурвал» — ад грамадзкіхі Беластоку пасыла «вызваленага паходу» 1939-га. Гаспадарліві Колос хоць пад канец жыцця, а займей сваю машыну. Яго «Пабеда-М20» каштавала ў 1953-м 16 тыс. «сталінскіх» рублёў. Гэта якраз на ёй Колос у апошні дзень жыцця наведаўся ў Курапаты.

Пасыль Колоса «Пабедай» ездзіў яго сын, навестка, а з 1966-га машына стала на якар. Прычым калі 15 гадоў портам яе прыпіскі была пляцоўка пад адкрытым небам. Мілітэрмэтроўская жалеза выпрабаваныя вытрымала. Парогі падгіблі, у крылах дзіркі, але зблышага стан не благі. Дыя прабег — усяго 59302 км.

«Пабеда» належыць Андрулю Міцкевічу — унуку Колоса. Ён і вёў рэй у час съвятавання «народзінаў». Сродкай на рэстаўрацыю машыны ён ія мае — у многім гэта ў было прычынай арганізацыі мера-прыемства. З чорнага нетра гаражу Літаратурнага музею Якуба Коласа «Пабеда» выніграва спачатку лябдкай, а пасля, плюнуўшы, па-

просту талакою. Журналісты торгалі трос, коўзаночыся па лёдзе. «Ліцьвін» Уладзімер Бярбераў тым часам граў на жалейкі «Спадчыну». Хоць і Купалаў верш, а глязеліся лягічна. Абрутусішы венікам пыталі стагодзьдзяў, узліся спрачанца — якога ж «Пабеда» колеру? Мэталік не мэталік, фіялетавы не фіялетавы. Умоўні можна назваць сэлівовым. Як у той показы пра вішнёвага ката: «А што — хіба вы ніколі на бачылі чорных вішніў?»

Хрумтаюча яблыкі, якімі частаў гаспадар, «Пабеду» аглядалі, абміяралі, фатаграфавалі, напампувалі колы. Угледзелі, што левава пярэдніе крыло — замененае. А пасыль змянілі знў у гарах. На пытанніе, чаму менавіта 13 снежня адзначаем, Васіль Цярэшкі, кіраунік Таварыства абароны помнікаў тэхнікі і транспарту «Наша перамога», адказаў: «Год сканчаецца, троба пасыпець адсыяцаваніе». Сам ён прыхіну на «народзіны» «Пабедай» такой самай маладлі, толькі на пяць гадоў маладэйшай. Чырвоная, бліскучая — як лялечка. Коласаву бярэцца адрастоўраваць яшчэ лепей.

AC

«Скрыпка дрыгвы» пад сярпом часу

Роўна два гады таму, на хвалі папулярнасці альбому «Я нарадзіўся тут», ініцыятар супольных праектаў Але́с Суша прапанаваў зрабіць складанку на вершы Уладзімера Караткевіча. І, здаецца, пайшла справа: Вольскі, Памідораў, Вайчукевіч, Корань зрабілі свае песні. Але́с Пушкін узяўся аздобіць альбом. Прэса на ўсе заставікі анансавала выхад «Personal Караткевіч» з працоўнай назвай «Скрыпка дрыгвы». Але альбому дагэтуль ніяма. Чаму — разъбіраўся кароспандэнт **МН.**

Кожны ўдзельнік праекту называе свае прычыны. Але́с Суша навяхад «Скрыпкі» патлумачыў так: «Паслахайшы здома-варяньтам, я зразумеў, што гэта будзе крок назад у паразаніні зі «Я нарадзіўся тут». Аляксандар Памідораў звязае на песьхаллягічную стомленасць ўдзельнікаў праекту: «Вар’янткая сімейка «Народнага альбому» была трох гады празам — сумесныя канцэрты, гастролі, альбомы... Гэта адбілася на песьхаллягічным стаце «музыкаў». Гэтаксама лічыць Ліён Вольскі. Аляксандар Куликовіч адной з галовных называе прычыну тэхнічную: «Мы ўсе пісаліся на студыі БТ, дзе трэба граць ужывую. А «Нійра Дзібелль» прызываўся рабіць запіс на аналагавай студыі, у якой можна было пісціца кавалкамі, нешта мяніць.

месцамі і г.д.». На тэхнічныя праблемы нара��аюць і Памідораў, і гукаржыэр запісу Сяргей Лабандзіёўскі. Адразу пасыль запісу «Скрыпкі» Лабандзіёўскі з Вольскім зъехалі ў Польшу запісваць «Крамбамбулю», іншыя музыкі таксама занісялі сваімі праектамі, і колькі месяцаў да «Скрыпкі» нікуму не было справы. БТ захоўвае запісаныя бабны максымум два месяцы, бо яны занадта дарагі: рулён на трыццаць хвілінай каштавае 120—150 дзяліраў, а матрыцы ялу было запісана ажно на трох бабінах.

У лютым 2002 г. ўсе бабіны з трохінкам (арыгіналы інструментальныя і вакальных партыяў, запісаныя пласцінкі) былі сырэтыя. Пра гэта Памідораў паведаміў галоўны гукаржыэр студыі БТ Валер Грабенка.

Музыканты нічога не маглі зрабіць, бо выкупіць запіс самі на мелі грошай, а Суша на той час цікавасць да праекту згубіў. «Можа, і добра, што так выйшіла, бо гэта цільга было выдаваць», — кажа ён.

Але праект прагаўгваў жыць сваім жыццём. Эсэзі, зроблены Але́сем Пушкінам да гэтага праекту, можна пабачыць у музеі Каараткевіча, што ў Ворыши. Зыміцер Вайчукевіч з «WZ-orkiestra» зрабіў яшчэ колькі песьні ў на вершы Каараткевіча да «кабатая» іх на сваіх канцэртах — за год такіх песьен у Тодара назыўлялся на сольны праект. Корань наноў запісаў свае кампазіцыі на вершы Каараткевіча да «Люстэртрака». Памідораў уключыў твор «Прыгнантыя», ў сольнік «Святыя пакрадзене» ды напісаў новую песьню паводле Каараткевіча — «Да-несці добрыя лідзі». Куликовік пасыль «Скрыпкі дрыгвы» вырашыў съліваць па-беларуску. За пазіцыю Каараткевіча ўзяліся і маладыя гурты — «Сыцяна» («Паўстанцам 1863 г.»), «Кіці Кэт» («Заяні варыць піва») і г.д. Толькі Вольскі песьні са «Скрыпкі» ня грае і перазапісвае я ні думае: «Эта не ўкладаеца ў ніводзін мой

Але́с Суша:
Беларускія
рокеры не
каштуюць
450
даляраў

проект». Ліён зрабіў для трыв'юту Каараткевіча чатыры кампазіцыі («Паўстанцам 1863 г.», «Амаль хрысціянскі тост за ворагаў», «Стары півенев», «Зімовы дуб»).

Несуправніна цікавасць музыкаў ды журналістай заахвочілі ўдзельнікаў да аднаўленчага праекту пад назовам «Павей, вецер». З ініцыятывы

Памідораў ды інтэрнэт-дизайнера, вядомага як Вечер Мэханічны, да Калядай падстаўне інтэрнэт-сайт з пад饱язнай інфарматыкай, тэкстамі ды трохамі ў МРЗ. Праз Інтэрнэт Суша мае асесіўніць пра набор новых ўдзельнікаў: ціпер ён плюніе выдаць падвойны дыск на вершы Каараткевіча.

Сяргей Будкін

Тату паводле Каараткевіча

12 снежня ў Аршанскім музеі Уладзімера Каараткевіча ўрачыста адкрылася выстава «А.Пушкін і ягоная Беларусь». Адкрыці ўпрашыло з узделам мастака. Звершамі і песьнямі выступілі горача сустрэцтва прысутнімі Андрэй Хадановіч, Анатоль Івашчанка. Адбылася і прэзентация літаратурна-мастакага часопісу «Дзяслу». Мастак і аршанец вітаў яго галоўны рэдактар Барыс Пятровіч.

На выставе, апрач відомых уроўні, упершыню выстаўленыя 16 узоры для татуировак, зробленыя мастком паводле матывів творчасці Уладзімера Каараткевіча.

Віктар Лютынскі, Ворша

Фінберг: праграма паводле Каараткевіча

Дзяржакіны канцэрты аркестру Беларусі пад кірауніцтвам Міхаіла Фінберга прэзентаваў новую праграму «Уладзімер Каараткевіч. Новыя песьні». Падзея адбылася 16 снежня ў клубе імя Дзяржынскага.

Гэта ўжо 17-ы канцэрт аркестру з цыклу «Славутыя імены Беларусі». Перад тым былі створаны праграмы на вершы Міцкевіча, Купалы і Коласа, Барадуліна. «Я прачытаў усю лірыку паэта і зразумеў: гэта сапраўды нацыянальны геній, — прызнаеца Фінберг. — На момант пачатку працы існавала толькі адна песьня на верш творцы. Ціпер

толкі ў нашымі рэпэртуары іх блізу трыццаці. Нялігіка працаўвалі з тэкстамі паэта, арыгінальныя паводле самой будовы».

Паводле словаў Фінберга, часціком у аркестру ўзімікаюць праблемы з напаўненнем заліў, асабліва ў Менску: «Тыя арганізацыі, што мусіць гэтым займацца, не звойжды выконваюць свае абавязкі». Ці стануць «новыя песьні» Каараткевіча гітамі? «Гіты робяцца на ТВ і радыё. Калі яны вырашыць зрабіць крок наусцрач беларускага слова, будучы гіты», — кажа Фінберг.

Сяргей Трафілаў

19 січня п'ятниця

● БТ

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіни.
7.05, 8.10 «Добрий раніць, Беларусь». 8.45, 14.45, 16.45, 20.45 «Мая країна». 9.05 Сарыял «Справа Драйфса». 10.05, 17.05 Сарыял «Уваскращаюча мертвым». Фільм 5 «Сыялыя хабар». 11.10 Сарыял «Циган». Заключная са-рия.
12.10 Маст. фільм «Зачарована ка-ханін». 14.05 «На скрываютнях Еўропы». Нацыянальны тэлефестываль песні.
15.15 Маст. фільм «Успомніць ўсё». 1-я сарыя.
16.05 «5б». 18.05 «Славіскі базар у Віцебску 2003. Выбранае». 19.05 Маст. фільм «Меркаваны ба-коў». 21.00 «Панарама». Інфармацыйны ка-нал.

21.45 Спэцыяльны рапортаж. «Код краіны». 475.
22.00 Конкурс прыгажосці «Mіс Све-ту-2003». 23.50 Маст. фільм «Экзистэнцыя».

● ЛАД

7.00, 14.00, 20.00 Навіни.
7.10 Дак. сарыял «Клеіч і птушка». 8.05, 22.05 Сарыял «Печэрскія тай-ны». 9.00 «Сыялья далёкай зоркі. Эдуард Міцуль». 9.30 «Сыялья, душа!». «Слуцкі край». 10.00 «Паміж намі, жанчынамі». 10.20, 21.15 Сарыял «Грашна Ахен-ка». 7.00, 14.00, 20.00 Навіни.
11.05 «Уроцішчы Савы Арытміты-ка-малыши». Мультфільм.
11.15 «Звычайнай незвычайнай дзені». 11.50 Драма «Хам». 3-я сарыя.
13.05 «Чакіно». 13.35 Дак. фільм «Усе мы Суварова дзеци». 14.10 «Маскva—Менск». 14.25 Любімія казкі. «Рыжы, сумлен-ны, закаханы». 16.50 «Час кіно». 17.20 «Крыж на зямлі і поўні ў небе».

Маст. фільм.
18.50 Драма «Хам». 4-я сарыя, заключ-ная.
20.15 «Кальханка». 20.30 «Справы сямейныя».

● СТВ

6.25, 15.25 «Паўэр райндэрз, ці Ма-гутныя райндэрзы ў космасе». Тэлес-рэйл.
6.50 «Трансформеры». Мультсарыял.
7.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 «24 гадзіны».
7.50, 20.00 «СТВ-спорт». 8.05, 18.05 «Мамічына. Людзі, падзе-факты».
8.15, 20.15 «Менск і менчукі». 8.30, 20.15 «Тэхнолёгія». 8.40 Кіно: баявік «Мазгавая атака». 9.05 «Зымляя незымляя дзені». 10.20, 20.40 «Аўгатанарама». 10.40 «Тэтрапальныя гісторыі». 10.55 Дак. фільм «Валя бяз рыму». 11.30 «Дзікай пляніта». «Вялікі парад хыбей». Дак. фільм.
12.00 «Сапрадае ханін». 12.55 Фестываль газеты «Мінскій ку-рьер». 13.50, 18.30 «Інструктар». Сарыял.
14.45 «Антрарапрафія, альбо Славянскі

вобраз Дар'я Чарняўскай». Дак. фільм цыклу «Агульны дом». Мультсарыял.
15.50 «Маска». Мультсарыял.
16.15 «Тэма дня». 16.50 Кіно: маст. фільм «Пакаянне», 2-я сарыя.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.45 Наві-ні.
8.05 «Добрыя раницы». 9.05 «Зямляя ханін, зямля надзеі». Сарыял.
9.55 Сарыял «Участак». 10.00 «Невядомая пляніта». «Містыка Каталенія». 10.45 Ток-шоў «Прынцып даміно». 11.15 Сарыял «Твінісы». 14.35 «Горад жанчын». 15.35 «Уладар малёдью». 16.05 Сарыял «Бераг мары». 16.55 «Апошні герой».

18.15 «Чалавек і закон». 18.50 «Поле ўдаў». 20.00 Час.
21.05 Валерый. «Краіна ханін». 22.15 Што? Дзе? Калі? Фінал зімовых гульняў.
0.00 Маст. фільм «Жаночыя таямніцы».

● РТР

7.45 Сарыял «Лініі лёсу». 9.45 Весткі. «Дзяжурная часыца». 10.00, 19.00 Весткі. 18.00 Пакой сэмкы. 19.30 Місівіты час. Весткі — Масква. 19.50 Дабранач, дзеци! 19.55 Камедыя «Іронія лёсу, ці Лёткі дух!».

● НТВ

9.00 Сέчаныя раницы. 9.25 Маст. фільм «Сучасная жанчына». 10.15 Ток-шоў «Краіна парад». 11.00, 16.00 «Сёніны» з Вольгай Бяло-вай. 14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно». 16.25 Сарыял «Яна напісала забой-ства». 17.30 «Нацыянальная бясыпка: пояс шахіда». 18.00 «Сёніны» з Міхайлам Асокіным.

20 січня субота

● БТ

7.35 «Існасьць». Духоўная праграма. 8.00 «Новая калекцыя». 8.25 «36-6». 9.00, 12.00, 15.00, 21.00 Навіни. 9.05 Сарыял «ТАСС упнайважаны за-явіш...». 10.00 «Усё нармальна, мама!». 10.50 «Шыр'я». 11.20 «Адкрыты архіў». 11.45 Маст. фільм «Вечер «Надзея». 13.00 «Кроква». 13.50 «Маскі-шоў». 14.10 Сарыял «Адрознілавыя выбух». 15.05 Маст. фільм «Сыялан Сярге-евич». 1- і 2-я сарыя.
17.25 Мэйдрама «Зрабі мне балюча». 18.40 Тэлегульніца «Аднякіясыкі». 19.20 Маст. фільм «Кыць як карапі». 21.20 «Вакон пляніты». 21.50 Драма «Нізанчыны чапавек». 23.30 Трылер «Асюночны інстынкт».

● ЛАД

8.05 Мультыклуб.

9.00 «Правіцінныя гісторыі». 9.25 Наша спадчына. «Белавеская пушча. Уладаныне Вялікіх князей Літоўскіх».

9.40 Дак. сарыял «Ахойнікі прыроды». 10.05 Маст. фільм «Грашнаца». 1-я сарыя.

10.20 «Ліўшыца». Мультфільм.
12.45 Мультыклуб «Трышан ды юко-ра» — забытая легенда».

13.10 «Любімія казкі. «На шчупаковы загад». 14.05 «Есьць толькі міг...». 14.35 «Наставніця». 14.50 «Эх, показка, показка». 15.00 «Сыялья, душа!». 15.30 «Дак. сарыял «Мастакі».

15.50 Дак. сарыял «Аднакацкая кантара».

15.50 «Росырь часу».

17.10 Плошча мастацтваў.

17.25 «Іншыя танцы».

17.35 Дэктэктү «Мёртывы сэзон». 1-я сарыя.

18.40 Сарыял «Гадзінка».

18.50 Сарыял «Бацькі і дзеци».

19.00 «Роігін».

20.30 Камедыя «Падкішыш».

21.45 Маст. фільм «Гаспадар гатовых строяў».

6.30 «Дзікай пляніта». «Сафары на па-ветраным шары». Дак. фільм.
7.30 «Кібр-9». Мультсарыял.

7.55 «Супэрпразар». Мультсарыял.
8.20 «Білтброй». Сарыял.

8.40 Дак. фільм «Дыярыюш Нава-градзкі». 9.05 «Вялікай съеданьні».

9.55 «Айфас».

9.50, 20.00 «СТВ-спорт».

10.00 «Рэактыўны бокс».

10.25 «Партрэт у інтэр'еры».

10.40 «Запрашаны паскардзіца...».

10.50 «Разам».

11.20 «Тэлеафід». Сарыял.

11.30, 0.15 «Бафі». Сарыял.

12.20 «Дзікай пляніта». «Усё пра са-бак». Дак. фільм.

12.50 Кіно: камедыя «Каханынь-кое».

13.00 Плошча мастацтваў.

17.25 «Іншыя танцы».

17.35 Дэктэктү «Мёртывы сэzon». 1-я сарыя.

18.40 Сарыял «Кірасікі гумару».

18.50 «Кірасікі гумару».

19.00 «Кірасікі гумару».

19.30 «24 гадзіны».

20.15 Кіно: маст. фільм «Таксі».

22.00 «Вялікай музыка».

22.30 Канцэрт Поля Макарні на Краснай плошчы.

23.35 «Навіны СНД».

22.50 «Арт-хайў». драма «Агент «Стра-каза».

● АНТ

8.00 Сарыял «Твінісы». 8.20 Грай, гармонік люби! 8.55 Слова паstryра. 9.10 Задарожье. 10.00 Навіны (з субтрырамі). 10.10 «Смак». 10.30 «Вяртнайне дадому. Сяргей Бяз-рукай. «Хартыя гумару».

11.00 Навіны (з субтрырамі).

11.15 Дашаў (з субтрырамі).

11.20 «Зяўяры: унутраны свет».

13.00 Хакей. Міжнародны турнір «Балткі». Зборная Швейцарія — зборная Расеі.

15.10 Дынснай-клуб. «Мікі Маўс і яго сібры».

15.35 Ток-шоў «Выбар».

16.20 Сымеханарама.

17.00 «Вялікай бацькі».

17.30 Жывая прырода. «Прагулкі з марской пачварам», «Сыяды нібачных хыбей».

18.35 «БКВ-2003». Прэм'ер-ліга. Першы паўфінал.

20.30 Концэрты.

21.20 Баявік «Дэктэктү Шафт».

23.20 Канцэрт Поля Макарні на Краснай плошчы.

20.00 Час.

20.30 Навіны.

20.55 Апошні герой.

22.05 «Залаты грамафон».

23.10 Баявік «Тонкай чырвоная лінія».

9.20 «Не сумуй!». 10.20 Сам сабе ражысэр. 11.15 Круты маршрут — Пойдзен. 12.15 Клюб снатарады.

12.20 Грай, гармонік люби! 12.55 Слова паstryра. 13.10 Задарожье.

14.00 Навіны (з субтрырамі).

14.15 Дашаў (з субтрырамі).

14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно».

14.50 Сарыял «Яна напісала забой-ства».

15.00 Сарыял «Сыяды з Вольгай Бяло-вай».

15.15 «Хартыя гумару».

15.20 Сарыял «Сёніны» з Вольгай Бяло-вай.

15.30 Сарыял «Снайперы».

15.45 «Святыя погляды».

15.55 Сарыял «Калекцыя Даніэлы Стылі».

16.00 «Асаўсты юнецак».

16.15 Сарыял «Залаты век».

21.15 Маст. фільм «Прысяжная». 9.30 Концэрт «Слаборыцтва».

10.00 Біятлён. Кубак сывету. Спрынт. Мужчыны. Пайтэр.

10.30 Футбол. УЭФА. Ліга чэмпіёнаў. «Шыасцівай гадзіні». Пайтэр.

13.10 Гончыя лыжы. Кубак сывету. Хуткасны спуск. Жанчыны. Лакс. Жывая трансляцыя.

13.00 Біятлён. Кубак сывету. Спрынт. Жанчыны. Жывая трансляцыя.

14.30 Гончыя лыжы. Гродзен. Жывая трансляцыя.

15.00 Скачакі на лыжах з трампліну. Кубак сывету. Энгельберг. К-120. Жывая трансляцыя.

16.45 Басбэйл. Кубак сывету. Чацверка. Мужчыны. Альтэнберг. Жывая трансляцыя.

18.00 Біятлён. Пайтэр.

19.00 Скачакі на лыжах з трампліну. Кубак сывету. Энгельберг. К-120. Пайтэр.

20.00 «Надоены». 20.30 «Ампілітськія гульні». Часопіс.

21.00 «Басбэйл». ТВА. Жывая трансляцыя.

23.00 Концы спорт. Слаборыцтвы ў канкуры. Лёдан. Жывая трансляцыя.

0.15 К-1. Гран-пры. Токі. Пайтэр.

0.00 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

22.15 Супэрбокс: Майкл Грант супраць Дамініка Гуна.

23.05 Начынны музы.

23.20 «Стылі...».

18.35 «Свабода слова».

19.55 Баявік «Выхад дракона».

програма ТВ з 19 да 25 сінняжня

22 сінняжня панядзелак

● БТ

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
7.05, 8.10 «Добрай раніця, Беларусь!», 9.05 «У цэнтры ўгаті», 10.05 «36», 10.35 Падарожжа дылганта. «Узда, Мястчанка першадрукавання», 11.05 «Шилька», 11.30 «Сузор «надзея» Нациянальны тэлевізійны конкурс юных талентаў», 12.10 Спэцыяльні ролартак. «Код краіны», 475, 12.30 Камедыя «Кыш як каралі», 14.05 Тэлеклуб «Ваша лято», 14.45 «Ман краіна», 15.15 Сэрыйя «Прыгадаць усё», 16.05 «Кіл-абойма», Выхыт-прадауда, 17.05 «Міх ішам», 18.05 Сэрыйя «Самаванцы», 19.10 Зона Іс., 19.25 Баявік «Ын са башкую», 21.00 «Панарама». Інфармацийны канал.

- 21.45 Mast. фільм «Джоні-мнамонік».
- 23.30 «Час спорту».
- ЛАД**
- 7.00, 14.00, 20.00 Навіны.
- 7.10 «26-ы міжнародны фестываль цыркай у Монтэ-Карло». Частка 1-я, 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.00 «Сад мары».
- 9.30 Наша спадчына. «Белавеская пушча. Уладаны Віліякі князей Літоўскіх». Частка 1-я.
- 9.40 «Тэлебарамэтар». Прагноз надвор'я.
- 10.00 «Памік намі, жанчынамі».
- 10.20, 21.15 Сэрыйя «Грашная Анхеліка».
- 11.05 «Уроці ўсіх Савы. Арытмэтыка-малышка». Мультфільм.
- 11.15, 13.20 «Звычайны незвычайны дзень».
- 11.50 Камедыя «Тры жанчыны і мужчыны».
- 12.00 «Справадлае каканье».
- 12.30 «Дзяляг з усім светам»: «Золата інкай». Дақ. фільм.
- 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 «24 гадзіны».
- 14.00 «Відзімка».
- 14.10 «Любімія казкі. «Залаты ключык».
- 15.30 «Лімашоўка ёлка». Мультфільм.
- 15.45 «Не зявай!».
- 15.55 «Бум».
- 16.20 Камедыя «Паддышы».
- 18.55 Футбол. Чэмпіянат Італіі. Дэйнік тур.
- 20.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 7.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.00 «Сад мары».
- 9.30 Наша спадчына. «Белавеская пушча. Уладаны Віліякі князей Літоўскіх». Частка 1-я.
- 9.40 «Тэлебарамэтар». Прагноз надвор'я.
- 10.00 «Памік намі, жанчынамі».
- 10.20, 21.15 Сэрыйя «Грашная Анхеліка».
- 11.05 «Воўк — шэрэх хвост». Мультфільм.
- 11.15, 13.15 «Звычайны незвычайны дзень».
- 11.50 Mast. фільм «Архімэд-валаца».
- 12.00 «Зона Іс. «Ын са башкую».
- 12.30 Баявік «Круты паліцэйскі».
- 14.05 «Усе наўмынна, мама!».
- 15.10 «Час спорту».
- 15.40 «Пра буку», «Дракон». Мультфільмы.
- 15.55 «Маскі-шоў».
- 16.05 «5x5».
- 19.05 Камедыя «Асцыдніца ламыны-кай».
- 21.00 «Панарама». Інфармацийны канал.
- 21.45 Баявік «Круты паліцэйскі».
- 23.35 «Кіл-абойма».
- 23.50 «Любы капрыз».
- ЛАД**
- 7.00, 14.00, 20.00 Навіны.

- 7.10 «Болек і Лёлек». «Бядзякны цырк», «Канарэйка». Мультфільмы.
- 7.30 «Мультсэрыял «Вакол шпіёна».
- 7.50 «Мастыніца».
- 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.30 «Правіціннай гісторыі», «Ман краіна».
- 7.05, 8.10 «Добрай раніця, Беларусь!», 8.45, 14.45, 16.45, 23.35 Сэрыйя «Ман краіна».
- 9.05 Сэрыйя «Страва Драйфуса».
- 10.05, 17.05 Сэрыйя «Уваскрашаючы мёртвых». Фільм 5-ы «Бедны сялянік».
- 11.15, 18.05 Сэрыйя «Самаванцы».
- 12.10 Баявік «Дзівініца».
- 13.40 «Зад Мароз і пета». Мультфільм.
- 14.10 «Не зявай!».
- 14.50 «Пра буку», «Дракон». Мультфільмы.
- 15.20 Сэрыйя «Нашы самыя цудоўныя ваканцы».
- 15.45 «Не зявай!».
- 15.55 «Бум».
- 17.25 205 гадоў з дня нараджэння А.Міцкевіча. «Ен нарадзіўся на Калды».
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 6.25, 15.25 «Паўэр рэйнджэр, ці Магутны рэйнджэрў ў космасе». Талесарыял.
- 7.50 «Трансформеры». Мультсэрыял.
- 8.15, 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
- 8.30, 23.30 «Тэхналёгія».
- 8.40 Кино: маст. фільм «Рабаўніцтва».
- 10.20 «Сталічны футbold з юріем Пуцьшавым».
- 10.45 «Пакуль гарыць сівечка».
- 11.15 «Запрашаем паскардзіцца...».
- 11.25 «Дзівакія пляніта»: «Сядр дзікіх жывёл». Дақ. фільм.
- 12.00 «Справадлае каканье».
- 12.25 «Відавочца».
- 13.50, 18.30 «Інструктар». Сэрыйя.
- 14.45 «Работа, якай называеца «Сачыненне»». Дақ. фільм цыклу «Агульны дом».
- 15.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 16.20 «Кадрава пытанні».
- 16.50 Кино: камедыя «Забытая мэлэдыйя для флейты», 1-я сэрыя.
- 18.15 «Добры дзень, доктар!».
- 20.15 «Тэма дня».
- 20.25 «Добрая вечар, маленкі...».
- 20.40 «Закон і крымінал».
- 20.55 Кіно: трэлер «Ор».
- 23.05 «Гарачы лед».
- 23.40 «Навіны СНД».
- 23.55 Кино: маст. фільм «Хэлп мі».
- АНТ**
- 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы наўны.
- 8.05 Талесарыял «Добрай раніця».
- 9.05, 19.10 «Зімля каканья, зямля на-дзея». Сэрыйя.
- 9.55, 22.00 Прэм'ера. Дэзэктыў «Участак».
- 10.50 Дынай-клуб. «Кім Пяць-з-плюсам».
- 14.30 «Горад жанчын».
- 15.30 «Угадай мэлэдью».
- 16.00 Сэрыйя «Бераг мары».
- 16.50 «Вялікае мыццё».
- 18.15 «Куміры».
- 18.40 «Жарт за жартам».
- 21.00 «Слабае звязно».
- 23.25 «Ня толькі пра футbold».
- 23.50 Ток-шоў «Вокны».
- 0.35 «На футbole».
- РТР**
- 7.45 Mast. фільм «Тайны палацаўых пераворотаў». Расея, стагодзізде XVIII...».
- Фільм 1-ы. «Запават імпэратора».
- 12.15 Лёгкая атлетыка. Паўтор.
- 13.15 Туя Янчылька. Паўтор.
- 15.00, 21.00 Конны спорт. Лёдан.
- 16.30, 18.00 Скакі на ляхах з трампінгу. Кубак савету. Энгельбрэг. К-120. Паўтор.
- 19.30 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст.
- 22.15 Байцоўскі клуб. К-1. Токіе. Су-саветы гран-пры. Фінал.
- 0.15 Футбол. УЭФА. Найлепшыя 50.
- 1.15 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст. Паўтор.

- 16.20 Камедыя «Паддышы».
- 17.35 Камедыя «Архімэд-валаца».
- 18.55 Футбол. Чэмпіянат Італіі. Тэлесарыял.
- 19.05 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 20.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 7.05, 14.00, 20.00 Навіны.
- 7.10 «Болек і Лёлек». «Аўтамабільная прагулка», «Зімовыя забавы». Мультфільмы.
- 7.30 Мультсэрыял «Вакол шпіёна».
- 7.55 «Эх, показа, показа».
- 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.30 «Мастыніца».
- 10.00 «Памік намі, жанчынамі».
- 10.20, 21.15 Сэрыйя «Грашная Анхеліка».
- 11.05 «Воўк — шэрэх хвост». Мультфільм.
- 11.15, 13.15 «Зывчайны незывчайны дзень».
- 11.50 Mast. фільм «Архімэд-валаца».
- 12.00 «Зад Мароз і пета». Мультфільм.
- 14.10 «Не зявай!».
- 14.50 «Пра буку», «Дракон». Мультфільмы.
- 15.20 Сэрыйя «Нашы самыя цудоўныя ваканцы».
- 15.45 «Не зявай!».
- 15.55 «Бум».
- 17.25 205 гадоў з дня нараджэння А.Міцкевіча. «Ен нарадзіўся на Калды».
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 6.25, 15.25 «Паўэр рэйнджэр, ці Магутны рэйнджэрў ў космасе». Талесарыял.
- 7.50, 20.00 «CTB-спорт».
- 8.15, 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
- 8.30, 23.30 «Тэхналёгія».
- 8.40 Кино: маст. фільм «Рабаўніцтва».
- 10.20 «Сталічны футbold з юріем Пуцьшавым».
- 10.45 «Пакуль гарыць сівечка».
- 11.15 «Запрашаем паскардзіцца...».
- 11.25 «Дзівакія пляніта»: «Сядр дзікіх жывёл». Дақ. фільм.
- 12.00 «Справадлае каканье».
- 12.25 «Відавочца».
- 13.50, 18.30 «Інструктар». Сэрыйя.
- 14.45 «Рынціса цырку». Дақ. фільм цыклу «Агульны дом».
- 15.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 16.20 «Тама дня».
- 16.50 Кино: камедыя «Забытая мэлэдыйя для флейты», 2-я сэрыя.
- 18.15 «Пляніта поддей».
- 20.25 «Добрая вечар, маленкі...».
- 20.55 Кіно: камедыя «Толькі ты».
- 23.15 «Навіны СНД».
- 23.30 «Проект «Адпрастраванне»: «Тэгеран-43. Справадлая гісторыя каканьня»».
- 0.00 «Люзіён»: маст. фільм «Копі цара Салімана».
- АНТ**
- 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы наўны.
- 8.05 Талесарыял «Добрай раніця».
- 9.05, 19.10 «Зімля каканья, зямля на-дзея». Сэрыйя.
- 9.55, 22.00 Прэм'ера. Дэзэктыў «Участак».
- 10.50 Дынай-клуб. «Кім Пяць-з-плюсам».
- 14.30 «Горад жанчын».
- 15.30 «Угадай мэлэдью».
- 16.00 Сэрыйя «Бераг мары».
- 16.50 «Вялікае мыццё».
- 18.15 «Куміры».
- 18.40 «Жарт за жартам».
- 21.00 «Слабае звязно».
- 23.25 «Ня толькі пра футbold».
- 23.50 Ток-шоў «Вокны».
- 0.35 «На футbole».
- РТР**
- 7.45 Mast. фільм «Тайны палацаўых пераворотаў». Расея, стагодзізде XVIII...».
- Фільм 1-ы. «Запават імпэратора».
- 12.15 Лёгкая атлетыка. Паўтор.
- 13.15 Туя Янчылька. Паўтор.
- 15.00, 21.00 Конны спорт. Лёдан.
- 16.30, 18.00 Скакі на ляхах з трампінгу. Кубак савету. Энгельбрэг. К-120. Паўтор.
- 19.30 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст.
- 22.15 Байцоўскі клуб. К-1. Токіе. Су-саветы гран-пры. Фінал.
- 0.15 Футбол. УЭФА. Найлепшыя 50.
- 1.15 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст. Паўтор.

- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 7.05, 14.00, 20.00 Навіны.
- 7.10 «Болек і Лёлек». «Аўтамабільная прагулка», «Зімовыя забавы». Мультфільмы.
- 7.30 Мультсэрыял «Вакол шпіёна».
- 7.55 «Эх, показа, показа».
- 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.30 «Мастыніца».
- 10.00 «Памік намі, жанчынамі».
- 10.20, 21.15 Сэрыйя «Грашная Анхеліка».
- 11.05 «Воўк — шэрэх хвост». Мультфільм.
- 11.15, 13.15 «Зывчайны незывчайны дзень».
- 11.50 Mast. фільм «Архімэд-валаца».
- 12.00 «Зад Мароз і пета». Мультфільм.
- 14.10 «Не зявай!».
- 14.50 «Пра буку», «Дракон». Мультфільмы.
- 15.20 Сэрыйя «Нашы самыя цудоўныя ваканцы».
- 15.45 «Не зявай!».
- 15.55 «Бум».
- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- АНТ**
- 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы наўны.
- 8.05 Талесарыял «Добрай раніця».
- 9.05, 19.10 «Зімля каканья, зямля на-дзея». Сэрыйя.
- 9.55, 22.00 Прэм'ера. Дэзэктыў «Участак».
- 10.50 Дынай-клуб. «Кім Пяць-з-плюсам».
- 14.30 «Горад жанчын».
- 15.30 «Угадай мэлэдью».
- 16.00 Сэрыйя «Бераг мары».
- 16.50 «Вялікае мыццё».
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- РТР**
- 7.45 Mast. фільм «Тайны палацаўых пераворотаў». Расея, стагодзізде XVIII...».
- Фільм 1-ы. «Запават імпэратора».
- 12.15 Лёгкая атлетыка. Паўтор.
- 13.15 Туя Янчылька. Паўтор.
- 15.00, 21.00 Конны спорт. Лёдан.
- 16.30, 18.00 Скакі на ляхах з трампінгу. Кубак савету. Энгельбрэг. К-120. Паўтор.
- 19.30 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст.
- 22.15 Байцоўскі клуб. К-1. Токіе. Су-саветы гран-пры. Фінал.
- 0.15 Футбол. УЭФА. Найлепшыя 50.
- 1.15 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст. Паўтор.

- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 7.05, 14.00, 20.00 Навіны.
- 7.10 «Болек і Лёлек». «Аўтамабільная прагулка», «Зімовыя забавы». Мультфільмы.
- 7.30 Мультсэрыял «Вакол шпіёна».
- 7.55 «Эх, показа, показа».
- 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.30 «Мастыніца».
- 10.00 «Памік намі, жанчынамі».
- 10.20, 21.15 Сэрыйя «Грашная Анхеліка».
- 11.05 «Воўк — шэрэх хвост». Мультфільм.
- 11.15, 13.15 «Зывчайны незывчайны дзень».
- 11.50 Mast. фільм «Архімэд-валаца».
- 12.00 «Зад Мароз і пета». Мультфільм.
- 14.10 «Не зявай!».
- 14.50 «Пра буку», «Дракон». Мультфільмы.
- 15.20 Сэрыйя «Нашы самыя цудоўныя ваканцы».
- 15.45 «Не зявай!».
- 15.55 «Бум».
- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- АНТ**
- 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы наўны.
- 8.05 Талесарыял «Добрай раніця».
- 9.05, 19.10 «Зімля каканья, зямля на-дзея». Сэрыйя.
- 9.55, 22.00 Прэм'ера. Дэзэктыў «Участак».
- 10.50 Дынай-клуб. «Кім Пяць-з-плюсам».
- 14.30 «Горад жанчын».
- 15.30 «Угадай мэлэдью».
- 16.00 Сэрыйя «Бераг мары».
- 16.50 «Вялікае мыццё».
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- РТР**
- 7.45 Mast. фільм «Тайны палацаўых пераворотаў». Расея, стагодзізде XVIII...».
- Фільм 1-ы. «Запават імпэратора».
- 12.15 Лёгкая атлетыка. Паўтор.
- 13.15 Туя Янчылька. Паўтор.
- 15.00, 21.00 Конны спорт. Лёдан.
- 16.30, 18.00 Скакі на ляхах з трампінгу. Кубак савету. Энгельбрэг. К-120. Паўтор.
- 19.30 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст.
- 22.15 Байцоўскі клуб. К-1. Токіе. Су-саветы гран-пры. Фінал.
- 0.15 Футбол. УЭФА. Найлепшыя 50.
- 1.15 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст. Паўтор.

- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 7.05, 14.00, 20.00 Навіны.
- 7.10 «Болек і Лёлек». «Аўтамабільная прагулка», «Зімовыя забавы». Мультфільмы.
- 7.30 Мультсэрыял «Вакол шпіёна».
- 7.55 «Эх, показа, показа».
- 8.05, 22.05 Сэрыйя «Пецярбрускія тайны».
- 9.30 «Мастыніца».
- 10.00 «Памік намі, жанчынамі».
- 10.20, 21.15 Сэрыйя «Грашная Анхеліка».
- 11.05 «Воўк — шэрэх хвост». Мультфільм.
- 11.15, 13.15 «Зывчайны незывчайны дзень».
- 11.50 Mast. фільм «Архімэд-валаца».
- 12.00 «Зад Мароз і пета». Мультфільм.
- 14.10 «Не зявай!».
- 14.50 «Пра буку», «Дракон». Мультфільмы.
- 15.20 Сэрыйя «Нашы самыя цудоўныя ваканцы».
- 15.45 «Не зявай!».
- 15.55 «Бум».
- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- АНТ**
- 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы наўны.
- 8.05 Талесарыял «Добрай раніця».
- 9.05, 19.10 «Зімля каканья, зямля на-дзея». Сэрыйя.
- 9.55, 22.00 Прэм'ера. Дэзэктыў «Участак».
- 10.50 Дынай-клуб. «Кім Пяць-з-плюсам».
- 14.30 «Горад жанчын».
- 15.30 «Угадай мэлэдью».
- 16.00 Сэрыйя «Бераг мары».
- 16.50 «Вялікае мыццё».
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- РТР**
- 7.45 Mast. фільм «Тайны палацаўых пераворотаў». Расея, стагодзізде XVIII...».
- Фільм 1-ы. «Запават імпэратора».
- 12.15 Лёгкая атлетыка. Паўтор.
- 13.15 Туя Янчылька. Паўтор.
- 15.00, 21.00 Конны спорт. Лёдан.
- 16.30, 18.00 Скакі на ляхах з трампінгу. Кубак савету. Энгельбрэг. К-120. Паўтор.
- 19.30 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст.
- 22.15 Байцоўскі клуб. К-1. Токіе. Су-саветы гран-пры. Фінал.
- 0.15 Футбол. УЭФА. Найлепшыя 50.
- 1.15 Футбол. Кубак савету. Жанчыны. ЗША. Спэціяліст. Паўтор.

- 17.00 «Дыназаўръ». Мультсэрыял.
- 18.00 «Літаратурная кампазіцыя».
- 18.20 Маладзана «Толькі адно жыццё».
- 19.15 Калыханка.
- 20.30 «Справы сямейнай».
- СТВ**
- 7.05, 14.00, 20.00 Навіны.
- 7.10 «Болек і Лёлек». «Аўтамабільная прагулка», «Зімовыя забавы». Мультфільмы.
- 7.30 Мультсэрыял «Вакол шпіёна».
- 7.55 «Эх, показа, показа».
- 8

Аўген Цумараў

Гасьціна ў айца Ўладзіслава

Ранній вясною 1986 году ў Вішнева, з папярэдній згоды айца Ўладзіслава Чарняўскага, завітаў мастак-мінчук Але́с Цыркуноў, дачка якога, дарчы, у той змрочны для беларускага школьніцтва час вымушана была навучацца ў прыграднай беларускамоўнай школы на Ракаўскай шашы, «накручваючы» штодня туды-сюды па 30 кіляметраў у перапоўненых прыградных аўтобусах.

Мастак пісаў алеем партрэт айца Ўладзіслава, які мусіў з гэтай нагоды час ад часу пазаваць, не перапянаючы, між іншымі, свае казані: пра чалавечас жыццё, пра Бога, пра лёс беларускасці ў грамадzkim жыцці, якое мела выключнае духоўнае значэнне менавіта ў Вішневе. Вядома, што сінтар Чарняўскі па словах ў кішоні на лазіў, яго выказваны пра пэўныя падзеі і пра асобаў былі трапімы — як кажучы, у вока.

Айцец Уладзіслаў узгадваў, як яму па пераезідзе ў Вішнева мясцовая ўлада «не давала» пратык з маўклівай згоды біскупа ды інакіх усяляк запіскі за тое, што вёў на бажанствы па-беларуску — дарчы, на радасць мясцовым вернікам. Казаў, што даводзіцца ўсяляк асьцерагацца з тae прычыны, што гады ўрады робіць пераклад біблейных тэкстаў на беларускую мову ды вымушаны прыхоўваць па надзейных месцах копі ўжо апрацаваных матрыялаў перакладаў. Згодаў, што ў 60-я Апостальская стаўка схілялася да таго, каб надаць яму біскупскі пасад у Беларусі. Ды перашкодзілі маскоўскія ўлады, не даючы дазволу на атрыманнне візы Вітыкану, а ўлучна гэтаму відавочным было супраціўленне з боку немалай часткі ўльпівовага польскага католіцкага духовенства...

Айцец Уладзіслаў нярэдка жартаваў са звязаў зямнога жыцця, кажучы, што пачуць гумару Творца дзе найпершым, каму наляігкі выжываць у неспрыяльным асяроддзі ды ў нядобрая часы. Так, на пытанніне ў жарт, чаму курія Вітыкану выступае супраць сужніцства сівтароў і ці не супярэчыць гэта прыродзе і Богам дадзенай чалавечай існасці, ён адказаў: «Бог усё ж дазволіў ксяндзам грашыць у гэтым сэнсе, але толькі адзін дзень у тыдзені». Да не назваў Творца гэтым дзенем, то і даводзіцца, каб патрапіць яго запавету, не цурацца гэтае зямное справы праз усю сідзіміну тыйды...»

Але́с Цыркуноў дўгая не тэлефонаўзву ў Вішнева ў Менск, і аўтар гэтых радкоў выправіўся ў дарогу. Айца Ўладзіслава не было ў яго драўлінам дамку. Дзіверы адчыніў мастак. Паказаў паартрэт сівтара, вішнеўскія краявіды — пэйзажы, замалёўкі тамтішнага мураванага касцёла. Між іншымі адзначыў, што жыве як у Бога за пазухай. Паказаў сенсы, «азодлебнені» падстэрэшы тузінай гатунку «пальцамі пханыхі» кілбас ды кумпякоў. Жыві, маўляў, колькі хочаць, пішы... Памаўчыўся, дадаў: «Сканца прану праць тыдзень, ды ехаць шкада, бо ў гэтым мястэчку і ў гэтым дому беларускае нават паветра, сонца, людзі... Да ту яшчэ ў зямны рай».

Спадар Але́с на правах гаспадара накрываў на стол, згадваючы наказ айца Ўладзіслава: пракуй, маўляй, мастак, ды не забывай сілвакава чым Бог паслаў. А тое, што ціяр паст, то гэты грэх я табе адпушчу, не хвалойся, — бо беларус у гэтай краіне, каб въікыць, павінен быць мноціні духам і целам.

Да сівтара Чарняўскага завітаў

да не заўсёды здароўе дазваляе на-
ведаць тамтішніх вернікаў.

Між іншымі сівтара нагадаў, што колькі гадоў раней, у час гаспадар-
чых работ калі Вішнеўскага касцёлу,
зіноўдзена вельмі дайне паҳа-
ваныне, якому сотні гадоў. Айцец
Уладзіслаў тэрмінова паведаміў пра
гэта таму-саму з гісторыкай ды архе-
олагай у Менск, але ніхто не пры-
хадзіў...

Ці не з таго часу бацькі тых дзе-
так, што засталіся жывымі, ды, ба-
дай, усе вернікі Вішнева, сталі

лічыць айца Ўладзіслава як толькі сівтаром, а сівтаром ад Пана Бога...

Увесені 2001-га, калі я апошні раз

магілі на загад сівтара былі пера-
захаваны непадалёк — з выканані-
нем адпаведнага рytуалу. Пра мес-
ца перазахавання ціпер, пасля сіх

ходу з зямнога быцця айца Ўлад-
зіслава, ведаючы некалькі вішнеў-
скіх вернікаў. Калі дапусціць, што

гэта пахаваны Сымона Буднага, то

нельзя не зрабіць праміні — пра-
весыці адмысловыя дасылданінны...

Разыўвітаўчыся ў той восенскі

дзень, айцец Уладзіслаў паднімаў
леваруч (правая рука была частково
спаралізаваная) апошнюю на той час
кнігу «Уласнага перакладу «Новага
Запавету» на беларускую мову.

Якрай тых гадзін, калі ў зямно-

быцці касыёлі хавалі толькі знакамі-
тых асобаў, якіх за баґатую гісто-
рию мястэчка было ніяма. Вядома

і то, што апошнія свае зямныя гады
непадалёк ад Вішнева ў маёнтку

пана Ліява Маклака самотна жыў

Сымон Будны, там і памेў. І нібыт-
ка пахаваны калі Вішнеўскага, у

той час яшчэ драўлянага, касыёлі.
Паводле загаду новага прафашча

Жыхары
Вішнева
лічылі айца
Ўладзіслава
ня проста
святаром,
а святым.

Загадка «Таварыства Ардынацка»

Загадкава «Таварыства Ардынацка» адыгрывае ў польскай палітыцы звойважную ролю. Настолькі звойважную, што прэзыдэнт Касьнейскі прыме яго кіраўніцтва частцей, чым кіраўніцтва Саюзу ляўцы дэмакратычнай.

«Таварыства Ардынацка» (Stowarzyszenie Odrodzenia) было створана на пачатку 2001 г. быльмі сібрамі Аб'яднання польскіх студэнтаў (АПС), што існавала ў апошніх дзесяцігодзінзе ПНР. Уласна Ардынацка — гэта неявілка вуліцы ў цэнтры Варшавы, дзе месціцца калісьці галоўны офіс АПС, а цяпер сядзіба Таварыства.

Студэнцкае мінулае — адзінае, што яднае пяць тысячага сіброву Ардынацкай. Сярод іх ёсьць і дзесяці юлданца Саюзу левых дэмакраты, і праўных з Уніі свабоды, Грамадзянскай платформы ці «Закону і справядлівасці». Да Ардынацкай належала міністэр Сайму па эўрапейскіх спраўах Алексы, іншыя міністры, шэрф кіраўнікоў буйных дэзржпрадпрыемстваў, у тым ліку пошты, нафтавых кампаній і тэлебачанін. Пасэвдчаны №1 сібров «Таварыства Ардынацка» мае прэзыдэнт Аляксандар Касьнейскі.

«Ардынацкае яднае людзей, якія хочуць нешта зрабіць для грамадзкасці. Арганізацыя ня можа ня быць элитнай: паводле статуту, сібром Ардынацкай можа стаць толькі былы дэяч студэнцкага руху, а гэта значыць асоба, якая прынаясі мае вышэйшую адукцыю», — кажа кіраўнік катасткага аддзялення Ардынацкай Ежы Воняк.

Дзесяць студэнцкага руху ўжо на пачатку 80-х на мелі ідэялічных забабонаў. Яны ладзілі замежныя пасезды, стваралі прыватныя прадпрыемствы для студэнтаў. Гэтыя людзі маюць арганізатарскую здольнасць і досвед мэнеджэрства, але ў іх працоўных книжках няма запісаў кашалту «сакратар ЦК». Гэтая новая генерацыя польскіх палітыкаў: прагматычная, настойлівая і «без мінлага».

Ардынацка — не палітычны партыя, але яе ўпішыў на съытуацию ў краіне ўсё больш звойважны. Кіраўніцтва Ардынацкай некалькі разоў на год прыме прэзыдэнт. Газты пішуць пра то, як Таварыства, што ёсьць «нечым сэрэднім паміж дыскусійным клубам і партыйй», пайшло на тая і ўсіх рашэній ўлады.

Дамінуючу ў Ардынацкай левыя: 40% — сібры СЛД. Назіральнікі мяркуюць, што Таварыства можа ператварыцца ў пераемника СЛД, які за два гады кіраваныя краінай стація падтрымку населеніцтва. Так сібры «Салідарнасць» і Уніі Свабоды, зразумеўшы, што наступныя выбары праіграюць, стварылі новыя палітычныя сілы — Грамадзянскую платформу «Закон і справядлівасць». Пад такім шильдамі правыя і трапілі ў парламент у 2001 г.

Таму «Таварыства Ардынацка» ўжо пачалі называць «Платформа Ардынацка». Кіраўнік таварыства Кішынтаф Шамалак з СЛД пірэчыць, што Ардынацка ня мае намеру ператварыцца ў палітычную партыю. Але ўжо цяпер видома, што Таварыства створылі сібю сіброву, якіх будзе падтрымліваць у часе эўрапарламэнтскіх выбараў 2004 г. Ардынацка, без цікава папярэдніх памылак і паразыў ды з аўтарыгуму сваіго «сібров №1», мае ў гэтых выбарах добрыя шанцы.

Адз., Варшава

Гудзаваты: самы багаты ў Польшчы

Аляксандар Гудзаваты часта падкрэслівае, што ягоны кумір — Юзаф Пілсудзкі. У ягоным афісе стаіць бюст легендарнага маршала. Але Пілсудзкі, як вядома, абсалютна ня верыў расейкам і лічыў іх найбольш небяспечнымі ворагамі Польшчы. Гудзаваты ж дзякуючы гандлю з Расеяй трапіў у съпіс самых заможных палякаў.

У пачатку 90-х, калі расейцы былі гатовыя адзінку ў краіне — некаторымі зь ягоных фірмаў (гандальзам, стравахавым кампніям, банкам, экспарт-імпарт) кіруюць былыя міністры і намеснікі міністру. Калі ў Польшчы началася праца над законам, паводле якога па паліва да аўтамабіляў мусіць ававязкова ўтрымліваць

«ЭўрапольГаз», хоць у міждзяржайной дамове прысутнічае трэцяга боку ў гэтым СП не прадугледжана.

У Польшчы амал усе пзўныя, што Гудзаваты мае сур'ёзныя сувязі ў Расеі, толькі ніхто не бярозца сцвердзіц, які і з кім. Калі ціперашні мэр Варшавы і былы міністэр юстыцыі Лех Каўчынскі заявіў, што Гудзаваты разам з сваім расейскім сібрам дзейнічае на школу польскай дзяржаве, вымушаны да суду і Каўчынскі вымушаны быў прасіць прабачэння.

Аляксандар Гудзаваты мае вялізны ўпішы ў краіне — некаторымі зь ягоных фірмаў (гандальзам, стравахавым кампніям, банкам, экспарт-імпарт) кіруюць былыя міністры і намеснікі міністру. Калі ў Польшчы началася праца над законам, паводле якога па паліва да аўтамабіляў мусіць ававязкова ўтрымліваць

біякампаніенты, Гудзаваты пачаў інвеставаць у прымасловасць, якая гэтыя дадаткі вырабляе. Яму было выгадна, каб праект дадаткаў быў меншы за 4,5. Сойм ухваліў 5%.

Ціпер імпрыя Аляксандра Гудзаватага патроху адварочваецца да Расеі ў бок ЗША. Пасля таго як Польшча падпісала з Штатамі контракт на закупку самалёта F16, Гудзаваты аўгданаў некалькі дзясяткі фірмаў, гатоўных паставіць свае тавары за ажыццяўленіем праектаў. Узаме ён атрымае 3—5% вартасці ўсяго экспарту ў ЗША.

Банк Эўрапейскага супрацоўніцтва, адным з уладальнікаў якога з'яўляецца Гудзаваты, даў крэдыт на будаўніцтва дому, квагзу ў якім купіў ціперашні прэм'ер Польшчы Лешак Мілер.

Адз., Варшава

У пачатку 90-х, калі расейцы былі гатовыя браць што звойгдана ўзамен на свой газ, Аляксандар Гудзаваты гэтае «што звойгдана» ім паставіў ўсяго экспарту ў ЗША.

Банк Эўрапейскага супрацоўніцтва, адным з уладальнікаў якога з'яўляецца Гудзаваты, даў крэдыт на будаўніцтва дому, квагзу ў якім купіў ціперашні прэм'ер Польшчы Лешак Мілер.

сейца ЮР'я Барысава, які фундаваў Пакасаву выбарчую кампанию. Успаскіх запуўнілі, што ня хоча быць прэзыдэнтам Літвы, бо, як ён сцвярджае, «на гэты пасадзе павінен знаходзіцца літвовец». Назіральнікі, аднак, лічыць, што ён можа зрабіцца прэм'ер-міністрам. Калі гэтак стане, яму давядзенца перавесьці гадзіннікі. Сёння гадзіннік на яго пісъомовым стале паказвае на бок Пакаса. Ён дадзяўчыся да іншага літоўскага ра-

Франц Субель

Успаскіх: расейскі кандыдат на прэм'ера Літвы

Сваё багацце, якое Успаскіх ацэнівае ў 20 млн даляраў, ён зарабіў на пасярэдніцтве ў разылках Літвы за расейскі газ.

«Так, я ў нейкім сэнсе літоўскі Гудзаваты», — прызнае сібрак Віктар Успаскіх — расеец, які жыве ў Літве і робіць імклівую палітычную кар'еру. Назіральнікі мяркуюць, што ён можа таксама стаць «літоўскім Чарнамырдзінам».

Успаскіх, як гэданыя польскі бізнесмен і былы расейскі прэм'ер, увабраўся ў силу дзяячоў «Газпрому». Сваё багацце, якое Успаскіх ацэнівае ў 20 млн даляраў, ён зарабіў на пасярэдніцтве ў разылках Літвы за расейскі газ. Сёння ён ладуе палітычны ка-

Курды будуюць чужую дзяржаву

Курдзкая аўтаномія мае ўсё неабходнае для незалежнасці, нават войска. Менавіта курдзкі пэмшэрт арганізавалі апэрацыю арышту Садама. Але амэрыканская адміністрацыя лічыць мэтазгодным далейшае сужыццё курдаў з арабамі ў адной дзяржаве.

У чым розніца паміж братам і сібрам? З дапамогай гэтага пытання Бруска Шавайс тлумачыць няпрастое становішча свайго народу. «Брата не выбирайш, — праіграе намеснік камандуючага курдзкага войска. — У нас няма сібру-суседзяў. Затое шмат братоў». Такіх, як ірацкі арабы.

Неўзабаве курдам зноў давядзенца жыць разам з братамі. Амэрыканскія адміністрацыі настойваюць: супольная дзяржава курду і арабу мае паўстаць да сярэдзіны 2004 г. Такім чынам, Курдыстан зноў апынеца ў братніх абдымках. Амаль паўнавартасная нацыянальная дзяржава курдаў не народзіцца. Хоць на сёньня яна мае ўсё — нацыю, мову, войска, цэнтрбанк з уласнай грошавой адзінкай, парламент. Болык як дзесяць гадоў ірацкія курды карыстаюцца аўтанаоміяй.

Курдзкія вайскоўцы завуцца пэмшэртамі. Гэты «тымі, што стаіць перед абліччам смерці». Амэрыканцы вымагаюць, каб пэмшэрт зінкі як самастойная фармация, стаўшы часткай новага ірацкага войска. Галоўнай камандуючыя курдзкіх альянсаў пагаджаюцца. «Мы выканаем загад кіраўніцтва», — кажуць байцы. Але сваё імя «пэмшэрт» яны адда-

ваць не зыбираюць. Ды арабскае мовы байцы курдзкага спічназу ня ведаюць. Тым ня менш, сёньня курды забысьпечваюць ірацкое войска бзоры, ствараюць генштаб, дасылаюць інструктараў для вышыку арабскіх адзделаў.

Курдзкія банкіры даўно ўціхнілі ў працэсі рэінтэграцыі. Створаны амэрыканцамі цэнтральнымі банкамі на Багдадзе наяднаў ўвёў новыя дынары. Іх прывозіць у Эрబіль, а курдзкі цэнтральны банк размэжыкаў банкноты паміж арабскімі. Сёньня курды карыстаюцца адначасовым дынарам, старым з партрэтам Садама і курдзкім дынарам. Кожны планіць чым хоча, але 15 студзеня амбэн скончылі і заставілі толькі новы дынар.

У парламэнце Курдыстану не нара��аюць. Кіраўнік фракцыі Дэмакратычнай партыі Курдыстану (ДПК) Наср Рамазан распавядае пра бліскавую сучаснасць, якая з волі «пужных сіл» павінна стаць мінущычнай. «Наши парламэнты рэгуляруюць працу з 1998 г. З кастрычніка 2002 г. мы засядаем бесспераўніцца — з прычынамі крызиснага становішча», — кажуць парламэнтары распрацавалі свой плян аждання. Увесну курды падалі два пра-

екты Канстытуцыі: для фэдэратыўнага Іраку і для рэгіёну Курдыстан. Рамазан лічыць: «У нас ёсьць права патрабаваць незалежнасці. Але раз мы прыктыкаем да Іраку, то найлепшым выйсцем з'яўляецца стварэнне фэдэратыўнай дзяржавы». Як Канада ці Бэльгія.

Гэта недаспадобы арабам. Перш за ўсё традыцыйны ўпіўвым арабам-сунітам, якія патрабуюць стварэння цэнтралізованай дзяржавы. Да гэтага ўсё больш скліяюцца і шыць — бо тады яны будуть панаваць.

Калі праект новага дэмакратычнага Іраку праваліцца, то курды гатовыя ўзяць курс на незалежнасць. Але, кажа Шавайс, ім не стае сябру — ірацкі, іранцы, туркі — ні перад чым яны смынцац, каб раздзушыць курдзкую дзяржаву.

СБ; пераклад паводле «Die Zeit»

Айцец Генадзь Казлоўскі: Я бяруся ўзначаліць беларускую праваслаўную кангрэгацыю

Праваслаўны святар Генадзь Казлоўскі з Маларыты лічыць сёньняшнія ўмовы ідэалымі для адраджэння багаслужбы на беларускай мове і стварэння аўтакефаліі. Новы Гуша ці Спасок? Або пасланец, здолны павесці за сабой праваслаўных?

«НН»: Ойча, ці магчыма сёнянія, улічваючы палітычную сітуацыю, стварэнне царквы з беларускай мовай багаслужбы?

Айцец Генадзь: У часы першахрысціянства, калі не было нікай юрыйскай, кожную з маленікіх япархій ачолівалі ўпіскап і кожная жыла незалежным жыцьцем. Колькі існуе царква на зямлі, там, дзе ўзынікала самастойная дзяржава, праз некаторы час абавязкова ўзынікала незалежная, аўтакефальная царква. Хоць траба казаць — царкоўная кангрэгацыя, таму што Царква толькі адна. Дык я можа быць у нас маскоўская ці якая іншая кангрэгацыя? Гісторыя абавязкова пастаўіць усё на свае месцы. Вядома, што царкоўны ўлады далёка ня ўсё сказыя і багаты дзе прысутнічалі як эмігрыі сваіх краін.

«НН»: Цінерашнія царкоўныя ўлады наўрад пі прыхільна пастаўяцца да Вашых задумы?

А.Г.: Шмат хто лічыць, што мітрапаліт Філарэт — толькі за расейскую багаслужбу і юрыйскім. Але пасля распаду СССР, калі ўзынікала царкоўная кангрэгацыя Кіеўскага патрыярхата, і ў нас на Беларусі почалася адраджэнне свайго царкоўнай культуры. У Петрапаўлаўскім саборы началіся багаслужбы з элементамі беларускага слова. Эвангельле зачыталася на беларускай мове, акафістная служба вяліся цалкам па-беларуску, нядзельная школка пры саборы была беларускамоўной. Многа чаго было зроблена. На мой погляд, мітраполіт Філарэт рыхтаваўся да самастойнай царкоўной кангрэгацыі. Калі прыхехаў мітраполіт Мікалай з Канады, дык Філарэт аддаў яму свою хатнюю царкву для служэння. Праўда, пасля прыхехаў Аляксей II, і Філарэта прымусіў высьцяці пасыль Мікалая прастол, як пасыль начыстага чалавека...

«НН»: Як Вы прыйшлі да ідэі адраджэння беларускай царкоўной кан-

грэгацыі?

А.Г.: Да я ўцікаў, як мог, ад гэтай ідзі, як гэта ні парадаксальна гучыць. Пасыль распаду Саюзу Госпада накананів ме ўзначаліць. Таварысты Трох віленскіх пакутнікаў — беларускія брачты пры Свята-Петрапаўлаўскім саборы ў Менску. Далей абставіны склаліся так, што мене выклікалі на малую раздзіму і я, мінагаразы, цалкам аддаўся жыццю вясковому. Але ж неўзабаве прыйшло запрашэнне з Украіны: ці згодныя вы прынесьці манасік пострыг і паслушніцтва япіскапа, каб курыраваць сувязі паміж Украінай і Беларусіяй? На мяне адразу абрываўся цэлы шквал запалаху з боку расейскіх святараў, бо я тады быў на ўсане. Таму я паспрабаваў схавацца ад гэтай місіі, як Іона, што вытрымаў на караблі ўчыні ў Бога. Але неўзабаве зразумеў, што ад лёсу Божага не адышеш, і прыняў сан царкоўнай кангрэгацыі Кіеўскага патрыярхата.

«НН»: Як Вы зноў апінуўся ў Беларусі?

А.Г.: У хуткім часе пайсталіся пытанніне аб узвядзенні ў вышыншую царкоўную днацісць — архірэйскую, і міне з гэтай мітрай накіравалі ў Менск, якраз на 10-я ўгодкі чарнобыльскай навалы. Усё было добра, можна было бы начыніць стварэнне аўтакефаліі: нам у той год быў прыдадзены храм, хор... І вось адбылася спроба першага багаслужэння, дзе былі толькі прадстаўнічыя людзі... Там высыветлілася, што святар Пётр Гуша цалкам не гатоў да беларускага багаслужэння. Ці ён ўсё забыўся, ці ён не ведаў... Гэта стала відома ў СМІ. У выніку мы засталіся ўздвоі з архіпіскапам Юр'ем Рыжым, які ні ўчымя ні браў уделу, прости сядзёс. Вёў службу ўесь час я адзін. Тады я зразумеў, што мы зусім непадыходімы. І я не звіўся на прызначане багаслужэнне, калі меркавалася высыветліць архіярэ́ю. Я вырашыў чакаць далей —

ГЛЕБ ПАЛАЦЕНКА

...Прышло запрашэнне з Украіны: ці згодныя вы прынесьці манасік пострыг і паслушніцтва япіскапа, каб курыраваць сувязі паміж Украінай і Беларусі?

Гутарыў Анатоль Іващанка

Бандарэнка з пункту за танкам

Ці можа чалавек адзін змяніць духоўнае жыццё свайго гораду? Гамальчук
Андрэй Бандарэнка даказаў — так!

Пасыль ганебнага рэфэрэндуму 1995-га многае з даробку беларускага культуры не магло даходзіць да спажыўца праз дзяржаўную каналі. І сёнянія кінагарні не бяруть на рэалізацыю непажаданыя выданіні. Толькі незалежны распаюсці дае ім магчымасць сустэрэцца із спажыўцом.

У Гомелі пачатак традыцыі гэтага распаюсціду звязаны з імёнамі моладзевых лідараў Аўгена Касцюшкі і Алеся Карніенкі. Добрую працу зрабіў тады стыянарны пункт працоўны пры аддзеле інфармацийных тэхнолёгій Абласное бібліятэцкі. Тады ў 1996—97 г. беларуская культурна-прадукцыйная рэалізёвалася ў рамках праекту БГФ

«Наша Ніва». А цяпер самым дзейным у распаюсцідніцкай сферы ё Андрэй Бандарэнка. Менавіта на ягоны пункт за танкам штонядзелю імкнуцца гамельчукі, прагнья да кніжных і музычных навінок.

Спадар Бандарэнка — ураджэнец Гомелю. Яму троху за трыццаць. Захаплены беларусчынай прыйшоў да яго на пачатку 1990-х праз газеты «Наша Ніва», «Свабода». Мікты ўтапілі выхаванінне з таго, што грамадзтва купляе і спажывае беларускіе. Матрэйлыны стымул на ёнцы галоўным чыншнікам». Сп. Бандарэнка мае і юркескую працу — канструктар гандлёвае,офіснае і барацьбове.

На тавар яму першы час даводзілася выпраўляцца ў Менск. Сёняні Андрэй карыстае паслугамі пошты. Гандаль ажыццяўляе пасыпку ў нядзелі на т.зв. балцы, ці рынку калекцыянеру. Яшчэ пару гадоў таму торжышка збиралася ў Пінскім скверыку за плячымі манумэнтальнага Андрэя Грамыкі. Аднак падчас роканструкцыі скверу гарадзіцкі ўлады «папрасілі» калекцыянеру. Цяпер балцы збиралася на плошчы Паштоўстаныя. Невядома, як дубт гэта пракінгніца: на прадаўкоў пагрозіўка касавурыца стадыён «Гомельшмаш», які заразе пе-

рабудову. Няпэўнасць прымушае задумашца над пэрспэктыўамі.

Андрэй мае надзейных памочнікаў. Башка, сп. Віктар, падмияе сына, калі той ад'яджае ў камандзіроўку. Брат Віталь свайгі маўні прывозіць тавар, дапамагае.

Гандаль шторазу ажыццяўляе із звязліннем новага CD або кнігі. Але попыт прадказаць цыжак. Больш тавару распрадаецца ўвесень, зімою і на пачатку вясны. Менш — у красавіку — траўні ды ўлетку.

Спадар Бандарэнка хоча зарэгістравацца ў якасці прадырмалініка і адчыніць уласны гандлёвы пункт. «Справа толькі ў наўяднісці стартавага капіталу, — удавкладніе Андрэус. — Акрамя таго тавару, які і ціпер прадаю, хачу прыпінаваць големыя національныя сувеніры, харчовыя тавары ў беларускамоўнай аздобленых пакунках». Гэта сапраўды патрэбна.

Сяргей Балахонаў, Гомель

АЛексАНДР СІКУ

Калодзеж, калодзеж...

Ледзь на скончыўся трагедыя для жыхара Астрэуца «спаход» па ваду. Калі чалавек даставаў з калодзежу ваду, то адварвалася вядро. На пачатку ён спрабаваў дастаць вядро сам, але зваліўся ў калодзеж. Адтуль давалася выбрашацца пры дапамозе супрацоўнікаў рападзілісці МНС. Не абышлося ні бяз лекараў.

Сем першапраходаў

Прыкладна год таму сем прадпрымалінікаў аўгядналі свае сродкі і намаганіні для будаўніцтва ў Астрэуцы невільнікага гандлёвага цэнтра. Іэн зыходзіла ад прадпрымалініцы Ганны Варбікі. У студзені цэнтру прыме першыя пакупнікі. Акрамя крамаў з прадуктамі, прамысловымі таварамі, тут будзе і каварня.

Мар'ян Вялікій, Астрэвец

Падатак на коней

Паўсюдні жыхароў вёскі Брокі Бабруйскага раёну абўрыліся разынлем райсаўцамі аў увядзенні дадатковага мясцовага падатку. Згодна з ім, уладальнікі коней павінны плаціць на дзіве, а ўладальнікі трактароў — да пяці базовых адзінак. Аб сваіх крывах сляніне напісалі прызданцы.

Віктар Качан, Бабруйск

Міліцыя з пустымі бакамі

Запазычанаць бабруйскай міліцыі за паліва дасягнула 130 млн руб. У Першамайскім раёне праўз недахоп бэнзіну на патрульваныя выяжджаюць два аўтамабілі замест вясімніцаци.

Людміла Кокаш, Бабруйск

Хайтуры для Ізраілю

Намесніца дырэктара Баранавіцкай мэдычнай вучэльні летку «па блане» выпісала для сваіні знамай пасведчаныне аб смерті ўе мужа. Знаёмая тая наядуна зъехала ў Ізраіль, дзе плаціць грошы за памерлых сужэнцаў. На гэтym цёлкa і зъяўлялася зарабіць. Але ўлады Ізраілю вырашылі пераправіць інфармацыю. Высыветлілася, што 34-гадовы «нябожык» дасюль жыве ў Койданаўскім раёне і нават не ведае, што бытая жонка зъяўлялася справіць па ім хайтуры. Супраць аўтаркі «пахаронкі» пракуратура распачала крымінальную справу.

Руслан Равікя, Баранавічы

Рэпартаж з ускрайку ночы

Густаў Герлінг-
Грудзінскі. Наш брат
— Зло / Пераклад з
польскай. — Менск:
«Каўчэг», 2003.

Задуманая, што беларускі пераклад разъвіаеца ха-
тычна. Нехта напрапу на
тэкст, шынайшую гроши — і
вось, беларусы на маюць
«Матухны Гускі», затое
ёсць стос выпадковых із-
стад другардных аўтараў.

Пераклад «Дзеініка, ри-
саного поса» да іншых рачай
польскай пісьменніцкай Гус-
тава Герлінга-Грудзінскага,
які зрабіла Сыяяглін Курс,
не стварае ўражання выпад-
ковага. ГГТ жыву на нашых
краёх (сядзе ў Гарадзенскай
турме, дзе парыўся, да прыкладу,
Шарамет) — аднак на
гэта стала падставай для
перакладчыцкага выбару. І
нават на тое, што аўтар нітуе
нашыя землі з Эўропою
такім натуральным чынам,
що белага шва на бачна. У
тэкстах ГГТ пануе, паводле
яго ўласнага візыту, «права
осмасы» — апісаныя мяжы,
праз якую дабро робіцца
злом, каханье — абрыйд-
васцю, съпеласцю — ня-
могласцю, а жыццё —
съмерцю. Шо фізіцы «осма-

сам» называюць прахо-
джанье раствору прац прак-
тычнай мэмбрану — ад
менш канцэнтраванага. Ні-
хто не зауважае, дзе, як і калі
растров зыміне сваю пры-
роду. Ніхто не зауважае мэ-
мбрани, мяжы, рубяжа, бо
ён пранікальны.

Нялоўкы осмас паміж
Дабром і Злом мы назіраем
асабіў якія ў нашай
частцы съвету — назіраем
стагодзьдзімі. Мы звык-
ні называць яго асмугай,
асможай, імжой. Таму мы не-
вясцяль ѹ нерашуну, а на-
шую абазанансць памыл-
кова лічаць талеранцыяй.

Тэксты Герлінга — гэта
рэпартажы з таго месца,

куды кожны з нас хоць-кі-
нахочы прыйдзе, — зь цем-
ры. Пісъменнік не ўкрывае
ніводнае эмоцыі, ніводнае
жыхлаве дэталі, для яго
ніяма невыносных тэмзаў.
Але, парадакальным чынам,
чышч, чытч пісъменніца, што
цэнтра быўа літасці-
вай, як съвято. Там у ніяма
нічога такога, што б не маг-
быць перададзена чалавекам
у хадрусе з Богам. Хоць слову «Бог» і «на-
дзея» пісъменнік амаль не ўспішаў...

Гэта нетрадыцыйная тэк-
сты пра пахаваную жыўцом
съвятую, якую ніхто не на-
зваліў съвятым дзеля недарч-
насці: съніці, пра
кахананье сучасных Філімон-
аў й Баўкідзі, поўнае граху й
сумніў; пра таемнічы
ўрокі Вэнэзыі; пра сучасныя
уцялесненні Д'ябла; на-
рэшце, пра Сыяяглін Кали-
даў. Асызы, горадзе, дзе
съніці ўзімікі, чытчікі, казані
пітшкам.

Кнігу можна замовіць праз
«Кнігі» — поштай: (029) 643-
57-33, exlibris@tut.by.

Ада Замачынская

Сільнова па-сярэднеэўрапейску

Гадавіна съмерці славенскага
песьніара Франсі Прэшэрна, 8
лагата, адзначаеца як нацыя-
нальнае съвята пазіт і зъяўлеща-
ца выхадным днём. Пакуль мы
спрачаемася, што варта перакла-
даць па-беларуску «Гары Потро-
ра», у славенскіх кнігіях у
дадатак да яго можна набыць
процыму перакладаў сучасных і
стараежынных твораў. У двух-
мільённі Славеніі ладзіца
беззлікі фестываліяў. Славенія
спазнае для сябе Эўропу, а Эў-
ропа здзіўляеца Славеніі.

Пасля абявшчынні неза-
лежнасці ў 1991-м славенцы
не сумніваліся ѹ свайі прына-
лежнасці да Эўропы. Цяпер
сточы адной нагой у ЭЗ, яны
прыемна заклапочаны пошу-
кам месца ў супольнай єўрапей-
скай праstry. І дзеінскім
сродкам абязнічнікам «пакасаду
між народамі» выступае куль-
тура. Вось і Міжнародная літа-
ратурная супструч пастаў, пі-
съменнікі і эсэісту «Вілені-
ца» — падзея ў вялікай ступені
іміджава. І каб на толькі сібе
пакасаць, але ѹ іншых да таго
заахоўці.

Заснаваны пры канцы 80-х
фест спачатку меў дысыдэнцкі
акцэнт і праходзіў у адной з са-
мых глыбокіх альпійскіх пічор,
ад якой і атрымаў назу. Хто-
ніхто з арганізатораў першых
супструч, у часе якіх, на фоне
агоні імпэрый, амбяркоўваўся

лес Сірэдний Эўропы, віна-
вациць сучасную «Віленіцу» ў
сплутаныні да ўзроўню культу-
нага трубызму. Творцы дай-
но не амбяркоўваюць пічорай,
якія стала хутчэй сымбалем.
Яны падарожнічаюць з чытань-
німі па краіне, іх прымае през-
ыдент. «Віленіца» іштрасці
актуальнасці, бо із сірэд-
ней Эўропы і сярэднеэўрапей-
скіх літаратурных узаемнаў-
спрыямаеща сівежа і з энтузі-
зізмам, а ў беларускім клімаце
яшчэ і заахоўвае адценне «крам-
ольніцтва». Так што каму-
каму, а ёсць чым уразыць
«Віленіцу».

З Славеніі ў Беларусь прыш-
лошоў зборнік твораў шэрагі
18-й Міжнароднай літаратур-
ной супструч пастаў, пісъмен-

нікай і эсэісту «Віленіца-
2003». Сакральны тузін старо-
вершаў у арыгінале і па-
славенску мае ў ім паследа-
ючы Лідка Сільнова. У беларускай і
славенскай мовах багата прад-
казальныя адрозненіні, затое
інтэсіўныя падабенствы
кшталту супольнага «унесклю-
довага» робіць голас паэкті
пазнавальным. Трэба думачы, і
славенцы што цікаўсцю паслу-
халі бя ў арыгінале...

Толькі адлегласць у каторы
раз стала па беларусу непера-
адольны. Дарога туды і назад
каштуе трэтыя далаўраў. У Сла-
веніі пра гасцінічную фесту клапо-
тіца тантмітэйш. Таварыства
пісъменнікаў. Паспрыяць браў-
ся Саюзу пісъменнікаў, аднак
ліст у Мінкульту з просьбай вы-
даць пічораваць гроши таемні
чынам згубіўся. У выніку Людка
Сільнова працягнула сумную
традыцыю звочнага ўзделу бе-
ларускіх твораў у «Віленіцы».
З яе папярэднікай да «месца
прызначынні» даехаў толькі
Анатолій Кудравец — і то за
славенскія гроши. Да з По-
льшчы яшчэ добраўся быў бе-
ларус — Ян Чыкін.

Непрысутніца ў беларусу
на фэсцы сярэднеэўрапейскай
літаратуры — болей чым пры-
чырк у справаздачы. Гэта стра-
чаная магчымасць, стварыць
станоўчы вобраз краіны.

Андрэй Чык

• НОВЫЯ КНІГІ, ДАСЛАНЫЯ Ў РЭДАКЦЫЮ •

Ад Я да Я: Літаратурны альманах / ГА «Воля да развіцця», —
Менск: Беларускі knigazbor, 2003.
— 60 с.: іл. 600 ас.

Зборнік твораў сяброво-літарату-
рным клубом «Святыя».

**Беларускі археаграфічны што-
годнік:** Вып. 4 / Беларускі наўк.-
даслед., ін-т дакументаўнайства й
архіўнай справы. — Менск, 2003. —
356 с. 100 ас.

Аўтары пішуць пра Нямечкі ордон
у беларускіх літоўскіх летапісах
(Г. Сагановіч), ЛітBel (Л. Малыніна),
сфрагістку рэлігійных установаў
Беларусі часоў німецкай акупации
1941—44 г. (Р. Жайнеркевіч) і Г. Д.
Прыдаўчык зборнік можна ў «Ака-
дэмнікзе».

**Дээмітраўчак П. Беларусь у
складзе Вялікага Княства Літо-
ўскага:** Др. палова XIII ст. — перш. па-
лова XVI ст.: Вучыб. дапам. — Магі-
лёў: МДУ імя А. Куляшова, 2003. —
312 с.: іл. 530 ас.

Канановіч М. І доўжыцца нач:
Вершы / ГА «Воля да развіцця».
— Менск: Беларускі knigazbor,
2003. — 120 с. 500 ас.

Першы паэтычны зборнік аўтара.

**Марзалюк І. Людзі даўніяй Бе-
ларусі:** этнаканфесійны і са-
цыякультурны стэрэатып (Х—
XVII ст.). — Маріяў, 2003. 300 ас.

Што колішні беларусы думалі
пра дзяржаву і яе самастойнасць,
каго лічылі «свайм», а каго — «чужым»,
як уяўлялі ідзяльнага ўла́сь-
ніка, кімі перакананімі кірава-
ліся ў шлюбных адносінах і як ставілі-
ся да сэксу? Адказы даюць гісто-
рычныя крыніцы. У «Акадэмнікзе»
выданыя каштуе 8690 руб.

**Парашикоў С. Культура ста-
ржытнай Беларусі да засялення
да сярэдзіны XIII ст.** — Магілёў:
МДУ імя А. Куляшова, 2003. — 132
с. 330 ас.

**Рублеўская Л. Сэрца марму-
ровага інёла:** Аповесці, апавя-
дані. — Менск: Мастацкая літара-
тура, 2003. — 288 с.: іл. — (Біблія-
тэка прыгодаў і фантастыкі). 2000
ас.

Супраскае беларусазнаўства

Сакрат Яновіч. Пад знакамі Арла й Пагоні. — Крынікі, 2003.

Папулярная кніга пра гісторию бела-
руса-польскіх кантактаў можа выка-
рыстоўваць і як наўчальны матрыця
пра гісторыи беларускай літаратуры да
нацыянальнага руху ў цэлым. Каля вы-
кладчыкі беларусазнаўства будуть, не
афішуючы, распуштуджваць такія выда-
ніні між студэнтамі і школьнікамі,
дых зробяць дабро для розуму і Баш-
кайшчыны. Без імпрыскіх бздузуў, без
постмадэрнага ролітызму, кніга пасла-
дзяўдоная і па-эўрапейску прафесійна
складзеная.

З асаблівай любасцю аўтар апавядае

пра нядоўгія гады перарабывання Бела-
сточчыны пад Прусіяй між разборамі
Польшчы і Галідонам, калі ў Су-
працкай уніяцкай эпархіі зарунелі па-
расткі новае, не расійскае і на якіх уз-
расці «папоўчы» Бабруйскі, Дані-
ловіч, Анацівіч, Сасноўскі... Яновіч
бачыць цяперашні беларускі лапік —
напоўнены сотнямі тысяч чалавек — у
Польшчы (у Эўропавізіі) новай «су-
прапаскай эпархіі» для паняволенас-
беларускаса нацы.

Сяргей Гезгала

Пратаколы мотальскіх мудрацоў

Васіль Якавенка. Надлом. — Менск, Беларускі knigazbor, 2003.

Падзея, апісаныя ў кнізе, адно-
сіца да 20—40-х. На думку аўтара,
тады адбыўся «надлом» — не-
зворотны працэс у жыцці нацы.

Героі чытаюць адзін аднаму газэты,
а таксама «Пратаколы сіленскай
мудрацоў» і «Майн Кампф». Часам
калі іза дыялёт паміж беларусамі і
габрэямі, для ажыўлення карынты
распавяданца старыя показкі. Наи-
большая мастацкая ўдача аўтара —
эпізод, дзе нямечкі салдат часте бе-
ларускую дзяўчынку шакалаўскай.
Дзяўчынка плача ад шчасці. Ах!
Этыя малонак з гісторыі другой
сусветнай даўно чакаў свайгі
Вучыцца.

Зьяўляецца і «добрый пан» Скі-
рунгут, падобны да пісарана з спа-
ленага Гоголем другога тому «Мёр-
твых душаў». Гаспадарлівы і нацы-

янальна съвядомы пан пераказав ў
скарочанай версіі гісторыю ўтвар-
эння БНР паводле падручніка
Вацлава Ластоўскага. А пасля
апішніца прадстаўніка буржуазнай
Беларусі расстрэльваюць белашви-
цкія каты. Часам проза Якавен-
кі стварае ўражаныя дакументальнага
фільму, дзе каронныя героі гаво-
раць урыўкамі з патрыятычнай пуб-
ліцыйскіх.

Лёсы mestachkovых габрэяў, бела-
русай, паліякай перапліся ў супрэ-
мы клуб, які ціжка разблытаць.
Бессторонні аўтарская пазыцыя
магла бы быць зразумелай, калі б
гаворка ішла толькі пра асабістую
лэсі юліёдз, якіх вайна раскідала па
розныя бакі франтавы. Але дзіўна вы-
глядаюць заявы аднаго з герояў —
габрэя Мендэля: Талмуд і «Майн

Кампф» — «створы, вартыя адзін ад-
наго». Абельзье навалы, які абра-
нуўся на Беларусь у XX ст., — баль-
шавізм і фашизм — паводле аўтара,
маюць адну і ту ж причыну і
крыніцу: змову воінскіх насьютаў
вызвічалаўчага ліхі, трацістай, на-
цыстай, увогуле «тамадыстыкай».

Пірэстая чарада нацыяналістай,
камуністай, фашыстай і сіністай
наводзіць на думку, што аўтар і сам
ня ведае, для каго піша. Можна
лічыць агульны лінію «Надлому»
працягам традыцій савецкага гісто-
рчычнага раману, таго, як «Петра-
град-Брэст» Івана Шамякіна. Ад-
нак таго адчувальнага недахопу
мастакаўцікі і прыправы з публіци-
стыкі беламірантага-чарнасан-
цаў у савецкі час не дазвалялі.

Зыміцер Серабракоў

літаратура

КУЛЬТУРНАЕ ЖЫЦЬЦЁ
Запісаны ўжывую

Чацьверты альбом «Стары Ольса» «Шлях» запісаны не ў студынных умовах, а на выступах гурту ў Менску, Нясвіжкі і Лепелі. «Стары Ольса» ўжывую гучыць больш разыўволена. Большасць кампазіцый — без вакалу, але з вялікай колькасцю старжытных інструментуў. Безумоўныя гіты альбому — «Літвін» і «Руявіт».

25 снежня ў 19-й «Стары Ольса» запірашае на Сярэдніячэвічны Каляды ў Моладзевы тэтэр эстрады (Маскоўская, 18а). Даведкі прат.: 222-82-96.

Сергей Будкін

Пісьменьніца-рэкардсменка

Вольга Іпатава за апошні год і трох месцы правіла 73 сустрычныя з чытальчамі. Гэта блей, чым які-кільвец іншы пісьменнік у Беларусі, а магчыма, і ў свеце.

МБ

Адам Глёбус

Апэратыўнік

Пятніца. Вечар. Пасъляпрацоўны ёўфарны настрой.

Мужчына шпацираваў паўз рэстарацію «Гішпанскі куток». Ніякіх пэўных пляяў ня меў, а таму ўзрадаваўся, калі сутыкнуўся з былим аднакласснікам. Ня бачыліся яны гадоў за дзесяць.

— У маёй цешчы — дзень нараджэння, я ціб запрашаю! — аднакласснік гэта хаваў радасць. — Ненавіжу цешчу. Добра, што ты трапіўся на дарозе. Будзе з кім выпіць і пагаварыць за сталом.

— А хто яшчэ будзе на цешчынай пагулянія?

— Свае. Я, ты, жонка і цешча. Пятніца. Вечар. Пасядзім, пабалдзім.

У крамніцтварай гандліркі набыўся агромніцтвам: букаў малінава-чорных цюльпану, і мужчына пайші азданічачаць цешчы дзень. Сказаць, што тая ўзрадавалася нечаканаму госьцю, будзе ніпрауда, але асаблівай нездадаваленасці не выканаўала.

Хоць закусак з прысмакамі быў поўны дом, пасъля выпітася пляшки мужчына добра захмылеў.

Імянінніца з дачкою сышлі спаць, а былы аднакласснік прапанаваў пайсыці на вуліцу і працьверазіцца на чэрвеньскім паветры. Мужчына выйшлі ў начыні горад. Ахмялел зянь як сядзёў за столам у спартовы строй і хатніх пантопфлях, так і выйшаў на двор. Мужчына быў упэўнены, што той дойдзе да таксавачнага прыпынку і верніца. Але зянь улез на машыну на пярднія сядзіненне і загаварыў да шафера:

— Зямлік, ў ціб бутэлочка ёсць? Мышы на крху ўзмазалі, а цяпер вырышылі да дзевак матануць. А без гарэлкі ў дзевак на той смак.

— Няма ў мене сыпіртнога, — сквапнім голасам азваўся вадзіла.

— Не пакрýдзім мы цябе. Знойдзеш паліва, адвяшэніе да блдзей — і пітнічніца баксаў твае. Думай, зямлік, прыкідай.

— Грошы пакажы! — у баціне запалілася лімпачка. Да віславусага твару паднеслася рука з везаром далаірай.

— У бардачку вазым пляшку, а да натыканак тут недалёка. Бабы, скажу табе, найвышыншага гатунку. Сам бы...
— Нешта твой бардачык не адчыніеніца. Замок заклінавала.

— Бына ні можа. Дай гляну.

Віславусы пацігніўся да бардачка. Сталёвы абрэнчык наручнік ахапкіў пісцікі запясець, а другі такі ж замы зашыкнікі на стырне.

— Што, гніда, папаўся? Гарэлкай ён прыгандліўвае, сутынам падрабяе. Ты, сучы сын, ведаець, чы кім справа маеш? Га? Га з Апэратыўнікам. Паехалі ў адзяленне. Сядзіць ў мене, цешчаю клянуся, сядзеш.

Мужчына зусім не чакаў такога віражу. Ен ведаў, што я ведаў, што ягоны аднакласснік вывучыўся на Апэратыўніка. Узделініца ў пасадцы таксавака за бутлегерства ён зусім не пляніраваў.

— Сканчай тгатэр. Іздамоў працьверазей.

— Не хвалоіся. Ты толькі да аддзялення са мінай дадэш, а там я ўсё сам зраблю. Паехалі на Карла Маркса.

Таксоўка спінілася калі параднага пад'ездzu высакастольнага дому. Дэверкі можна было адчыніць. І мужчына з неверагоднай палёткай вывалиўся на вуліцу, бы ўсю дорогу здавалася, што побач з ім на заднім седале сядзіць амаль празрыстая рагатая пачвара чорнасціловаага колеру, сядзіць, маўчыць, пашодзіць з будынку і глядзіць на яго.

— Ну і як?

— Так, я і мы, зь сымкалака. Ты сэйцоў сябрука ад батарэі адшпілі, мулка

уму ў наручніках.

Субота. Раніца. Мярзотны настрой, і галава расколваеца напалам.

апавяданьне

Пятніца. Вечар.
Пасъляпрацоўны ёўфарны настрой.

Мужчына
шпацираваў паўз рэстарацію
«Гішпанскі куток».

ЭСЭ

Лявон Вольскі

Начальнікі

Мы жывём сярод рознага кшталту начальнікаў. Вялікія, сярэднія, малыя, зусім дробныя... Як у войску. Гэты начальнік дзяліўся адзін адзінага ў залежнасці ад величы ѹ пышніні пасады. Дзяліўцу, каб ніжайшая дзяліўка яшчэ ніжэйшых, каб ішла работа. Крычыць, вылікаюць «на кавер», робіць вывалачкі... Але сеўніння на будзені гаварыць пра высокое кіраўніцтва, лепей разгледзім маленькіх начальнічкаў.

Восі вы заходзіце на пейкіх спраўах на якуюсці ўстанову (інстытут, рэдакцыю то і інш.). Вас супстракае вахцёр. Гэты вахцёр — ваш часовы начальнік. Ад яго залежыць — пойдзіце вы ў ягоную ѹстанову ці пашыбуете сабе кудынай ў іншасць месца. Ніводная разу ў май жыцьці не здаралася, каб вахцёр канцхатка не пусціў міні па маіх спраўах на часова падначаленую яму тэрторыю. Але изрэўна паматлялі багата. Хто, да каго, чаму ў такі час, загад дырэктар — нікога сέйнія, акрамя работнікаў, які не пускаць... Адзін усё любіў паўтарацца:

— А што дырэктар?! Дырэктар — ён у будні дырэктар. А ў выходны дзень — я тут дырэктар. Хачу — пускаю, хачу — не пускаю.

Яшчэ быў адзін, дык той, няялічыўся на вельмі сталя век, ставіўся неабыкава да алькаголю. А працаўваў ён у філіяльнай, дзе шмат хто з работнікамі таксама неабыкава ставіўся. Прыведзіце людзі з канцхаткі, разгрузіць свае інструменты й дкаціць, зайдзіць на рэпэтыцыюнай клясі, сядзіць, амбрыкоўваць канцхатку, хібы ѹ вартасці, вып'юць па чарачцы... Тым часам вахцёр вы-

ходзіць з будынку і глядзіць, на якіх вокнах гарыць сяяўць. Тады пачынае «абыхоўці». А дэдзі й на «абхерванаваніе канцхаткі». «Ага, распіваем, значыцца? Нехарашо. Ну што, дакладаць дырэктару пра вашына падвойніні ці не?» Яму наўпіноць, ён сыходзіць. І гэтак пакуль усе вокны не патухніць.

А дзін суворы адстадунік сядзіць на КПП у адным вядомым будынку, насыненым журналістамі. Яму працігваецца прэс-карту, і кожнага разу ён гаворыць: «Ештэ не паложжана. Для гэтага — не дакумэнт. Трэба паштарт». Ты гаворышь: паштарт няма. Ён маўчыць. Ты гаворышь, маўляй, я тады пайду па сваіх спраўах, бо мне гэтыніцтво на вельмі патрэбныя, скажаце потым вашым дзяржжурналістам, што не пусціў, бо паштарт не было. І штораз ён гаворыць, неахвотна гэтак: «Ладна. Давайце сваю прэс-карту. Дзе тут нумар, дзе тут сэрзы?» Ты паказаеши. Гэты ригуал палётрасца зь месяця ў месяц.

Адзін знаёмы прыйшоў у краму з малай (4 гады) дзяўчынкай. Купіў ёй марозів. Прадаўчыца падае яго дзяўчынцы, а тадэй выхавана гаворыць: «Дзяўку». Бокса, што тут распачаўся! Гандлірка (на ёй, дарочы, адрасу віданы, што ня з Менску) уся пачынае пашчаніць, пачала рабіць калечыцце! Каму нужан этот беларускі ўзбік?!

Знаме́й відзе, што яго паштарт! Відзе, што яго паштарт! А дэдзі рабіць калечыцце?! Каму нужан этот беларускі ўзбік?!

Адзін знаёмы прыйшоў у краму з малай (4 гады) дзяўчынкай. Купіў ёй марозів. Прадаўчыца падае яго дзяўчынцы, а тадэй выхавана гаворыць: «Дзяўку». Бокса, што тут распачаўся! Гандлірка (на ёй, дарочы, адрасу віданы, што ня з Менску) уся пачынае пашчаніць, пачала рабіць калечыцце!

Цяпэй галоўнае — вызначыцца, каго ў табе бойц — начальніка паднічаленага, сфермаваць мадоль паводзіна — і наперад, у жыцці.

Адзін знаёмы прыйшоў у краму з малай (4 гады) дзяўчынкай. Купіў ёй марозів. Прадаўчыца падае яго дзяўчынцы, а тадэй выхавана гаворыць: «Дзяўку». Бокса, што тут распачаўся! Гандлірка (на ёй, дарочы, адрасу віданы, што ня з Менску) уся пачынае пашчаніць, пачала рабіць калечыцце!

Цяпэй галоўнае — вызначыцца, каго ў табе бойц — начальніка паднічаленага, сфермаваць мадоль паводзіна — і наперад, у жыцці.

Адзін знаёмы прыйшоў у краму з малай (4 гады) дзяўчынкай. Купіў ёй марозів. Прадаўчыца падае яго дзяўчынцы, а тадэй выхавана гаворыць: «Дзяўку». Бокса, што тут распачаўся!

Нам такія падабаюцца

17-гадовая плыўчыца Аляксандра Герасімена прызначана беларускай «Каралявай спорту» паводле выніку конкурсу прыгакоўцаў, зладжана-га Нацыянальным алімпійскім камітэтам. Фатасісі спартовка публікавалася ў «Прэссблое», 1366 чалавек узялі ўдзел у галасаванні праз пошту і праз Інтэрнэт. Другое месца заняла тэнісістка Вольга Барабан-шыкава, трэцяе — гімнастка Элена Асядоўская. У свае сямнаццаць Герасімена — трохразовая прызэрка чэмпіяната Эўропы і пераможца этапу Кубку свету. Але: яна ж дыскваліфікаваная на два гады за ўжыванне норандастрону, якія ю робіць жанчыну больш жаночкай. Тых, хто за яе галасаваў, гэта не патурбавала. Нядайна злобленую на допінгую Яніну Ка-рольчык таксама толькі шкадавалі. (Гэтую «нідобра-трыкуючую падстройлю».) Ні-воднайна крытычнага водгуку ў прэсе. У Эўропе надзімайныя рокорды — гэты ганбір. Там ашкунцы трацяць рэп-тацию і рэкламныя канцрэты. У Беларусі спартотку, злобленую на допінгу, прызнаюць сэкс-ідалам. Герасімена сіксуальная, так. Но прыгожая і чомпіёнка. Прымым другое па месцы важнае за першае. Прадукаванніе таких каралеваваў з дапамогай допінгу — то самае, што расцягненне шыі, модная сядр кэрэцкія жанчынаў, ці бінта-ваннене ног у старажытных Кітаі.

Аляксандра Герасімена

Канец эпохи Чадовіча

Аляксандар Чадовіч, галоўны архітэктар Менску, сышоў у адстаўку. Наставілі на-чальства. Гэту пасаду ён займаў з 1996-га. Усё збудаване за Чадовічам увойдзе ў аналі як «архітэктура часу Лукашэнкі». Пры ім сканчалі чыгуначны вакзал і Палац Рэспублікі, бурылі Дэмітраў і стары ўніверсітэт, ставілі ратушу. Эпоха Чадовіча запомнілася плястыка-шылінгімі лядовымі па-лацамі і паркінгамі, ярмошын-

скай пліткай, падсветкай га-лоўных вуліц, касмадром-німі ліхтарамі на цэнтральных плошчах. Час ацэніць яго.

Сэр Джагер

Мік Джагер, лідэр «Ролінг Стоунў», съедам за бітламі, Стынгам і Элтанам Джонам, ат-рымаў рыцарскія шпоры. Пас-вячай яго прынц Чарльз, бо ка-ралева Лізавета ў большыні. Во-дзвіліся бі Плантагенеты і Цю-доры, каб дазналіся, што іх на-стуцінкі даюць рыцарскі пас-мністрям ды блазнам.

СМ

• ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ •

Замест кветак на сівежую магілу Клімовіч Сафії, памерлай у самую завіруху 20 сінняхня 2003:

Ты на ўбачыш ужо, як зямлю сынет пакрый,
Не пачуеш, як вецер голасіць...
У венчым сінім твайм — жынкіні цеплы маты
Й танец супелых жытнёвых калосісці.
Сыпі спакойна, любая бабуля.
Унукі і праўнучкі

Рашэннем суду Маскоўскага раёну г.Мен-ску 20.06.2001 г. пастаноўленем адкладу Страмкоўскай Веры Валіянчынай абергніць звесткі ў тым, што Смаленцу А.М. выпіу на сваім дні народзінаў каняк «Белы аист», канфіскаваны ў Стараўгітава В.К.

на-пламістая котка, ласкавая, гульявая, разумная. Т.: 251-38-75

Хлопчык, 17 гадоў (Вовачка), будучы мастак, пастычная натура. Сыльвіеца, Дзяўчынка, ратуйце! (Сур'ёзна) Т.: 260-71-65 (пасылкі 21-й)

Шукаў людзей, якіх цікавіць генеалёгія і геральдыка, а таксама людзей, якія маюць дачненіне да Беларускага шляхецкага згуртавання. Вул. Будаўнікоў, д.15а, кв.2, 225215, Белазёрск. Дзенісенка Кантанін

Запрашаем паслілтася грамадзтва на выставу «Залаты век Беларусі», прысьвечаную 450-й гадавіне Рэформаціі ў ВКЛ. 23 сінняхня ў 17.00 у Музей М.Багдановіча. Пагонічы

ФОРД

Прадам «Форд-транзіт» 1991 г., 3500 у.а. Тэрмінова. Т.: (291) 22-42-25

КНІГІ, МУЗЫКА

Набуду кнігі Антаніны Хатэнкі «3 радавон багоў па-ганскі». Т.: 205-97-72

ПАСЛАГУ

Замоўце новы «Siemens C55» па-беларуску і атрымайце

таксікі. Т.: 8-209-755-68-85

ПРАЦА

Газэце «День» патрабуеца дасьведчаныя галоўныя бухгалтер з вышэйшай аддукцыяй і менскай праўпісай. Ва-лодынскі кампіутарам абавязковы. Пажаданыя веды ў галіне замежнажананічнай дэзайніцы. Акрамя бухгал-тарскай справы неходжана частковы выконвач абавязкі офіснага менеджера. Т.: 8-029-72-70-60

Патрабоны настайшы беларускі мовы двум дзеякам 4-х г. На некалкі гадзін штотыдзень. Т.: 8-029-613-70-85

Праца. Сталая ці дадатковыя заробак. Грошы+задаваль-ненне. Т.: 8-029-766-12-79

Запрашаем на калядна-навагоднюю

вандроўку у Горадню 28 сінняхня (нядзеля) з заездам у Мураванку

(царква-крапальня XVI ст.). Тел.: 232-54-58, 8-029-622-57-20 (Зыміцер), 264-12-38, 8-029-776-24-35 (Павал).

ВІТАНЬІ

Вінушку любчу жонку Галінку і дараежнікіх сыноў Якіму і Кастылю з 10-годзідземі нашай сям'і. Вы мой сవет. Сяргей

Цёцко Нату віншу з Днём народзінаў любы племянінкі Жэнішка. Агу-агу!

Быны і цяперашніці ліццісты і ўх вікладчыкі съяўляюць happy birthday у гонар Наталі Водзіч

Вінушу Наталіо Водзіч — нашу надзею, іх веру, маю любоў

11 сінняхня — съяўта ўсіх тусікаману. З чым яны сябе і вінушоўць

Усе закаханыя ў Тусіка вінушоўць: Галоўныя з іх

Вінушум Тусіка з Днём народзінаў! Зычым, чаго я сама на ведзе

Z Kaladamil! Vinšiju ūsih katalikoi!

Вінушум «Нулыны Мэрыдын» з народзінам! Памятайце, як было 31 траўня, і рабіце ўсе лепш!

КАНТАКТЫ

Съяўшайшыя — засталося ўсяго адно кацяня: бела-чор-

Наша Ніва КУПОН БЯСПЛАТНАЙ АБВЕСТКІ

Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу абвестку (на больш за 15 словаў) бясплатна. А/с 537, 220050, Менск.

Тэкст _____

Імя і прозвішча _____

Адрес, телефон _____

Казус бэлюм

Фэльетон

Пераход Садама Хусайні ў талстотуства — стараверская барада, сыцільня шмоткі і тэтыка непрэцільнасць гвалту — рэзімавалі ў беларускіх апазыцыйных колах хімеру імпарту дэмакраты.

Некалькі тысяч трупаў (Іраку шлях да демакратыі каштаваў 25000 жыццяў) лічыща прымальнай таксці, якую грамадзтва можа заплаціць за тое, каб памасажаваць вуха фразай «Лэдзіз энд джэнтэльменз, мы яго злавіў!». Або пашышы вока трансвестыцкім ролікам, дзе прэзыдэнт носіць бамжовы прыкд. Для матрыцылізацыі аўдыё-відео-лічыннай не хапае фармальных доказаў датычнай сітуацыі Карла Маркса, 38 да тэрарыстычнасці.

У свой час Буш і Блэр, шукаючы падставы для інвазійнай, тула скапалі на Інтарнэтікі рафэрят аба быццымі ў Іраку распрацоўках атамнай зброй, атрымашы пудоўны casus bellum. Беларускую дэмакратыю, як і іранскую, можа уратаваць прапанаваныя жанчынамі паслугі ў спрабе стварыць варыянту ліпі. Якім відома электронная перапіска паміж Хусайні і кіраўніком адной усходне-еўрапейскай краіны? Тэкст перапіски знаходзіўся на дыскесе, знойдзеным на чабаном Хамзой калі Тыкірту. Ён дўёта выкарыстоўваўся ў якасці амуніту ад выбрыкаў шайтана, пакуль яе не набыў курд — студэнт-зачоўнік факультэту нітра-дыйнай мэдыцыны БДУ. Дыскета трапіла ў Беларусь, дзе стала набыткам грамадзкасці.

«To: PPRB@tut.by. Салам, Іскандэр ібн Рыгор. Выступілі ў газават супраць няверных. У атчымнене запрашэнне на парад пемрагіі на Пенізіяну Аўніо. Не забудзься ўзяць ролікавыя ліжы, каб пакатаць з Капітальскага ўзгорку. Твой Садам.

20.04.03 To: saddam@pagay.com. Дзякую за запрашэнне. Калі заходзіце ЗША, не чайпайце Памолія Андрэсан і Сямёна Шарэцкага. Яны — мae!!!

To: PPRB@tut.by. Салам, Іскандэр. З тактычных мэт, мы пакінулі Багад і перайшлі да партызанкі. Займаюць бактэрыйлягічнымі экспрымэнтамі. Маю намер скрыжаваць клептаманію і аўтам. Дасыланы бацькамі новай чумы. Ці ян мог бы вырабаваць іх на вакытапазыцынгах?

To: saddam@pagay.com. Вітаю, Садам. Сабраў прэс-канферэнцыю, прысьвечаную пытаннямі прыватызацыі «Белтрансгазу», і распісніў твой Цыклён Б. Эфект нулявы. Раю пабойей дацац «Clostridium Botulinum» і мікрабу атпічнай пізумінай.

To: PPRB@tut.by. Прыяжджаў Усама. Падзяліўся новымі плянамі — стварыць пояс шахіда даўжынай у 42000 км. Абматаем яго вакол экватараю і, замкніўшы кантакты, звінічым блознэрскі сవет. Ці не дапаможаш у сівяты справе?

To: saddam@pagay.com. Дарчычў шыць пояс фабрыцы гарэстных вырабаў «Сніяданак». Кодавая назова праекту — «Слупкі пояс». Будзе гатовы да Даждынак'2004. Плянізуе запрыганацца сівяты беларускага ўраджака!!!

То: PPRB@tut.by. Мне выпала плямба. Боль нясыцерны. Больш не магу. Здамся амэрыканкам, каб трохі падлічыць на дурні. Пішы на новы адрес: guantanolamo@yahoo.com.

Траfareт падставы для вайны спрэціцаў менскага Чарльза Мэнсана гатовы. Плюніце мне ў акуляры, калі, прачытаўшы тэкст, Шарль, Джон й Ганс не пагодзіца добраахвотна несць цяжар крываўкага находу на РБ, аж пакуль прэс-сакратар Белага Дому на скажа сакральную фразу: лэдзіз энд джэнтэльменз, мы...

Лёлік Ушкін

«Наша Ніва» дзякую за дапамогу сп.Андрэю Рубцову з Гішпані, М.Баяроўскому, Г.Байкоўскай і сям'і Сянькоў з Вялікай Брытаніі.

Д З Е В А Р Т А Б Ы Ц Ъ

У гасціх у Дзеда Мароза

25 сінняхня ў Белавескай пушчы, дзе расце пайвішэйшыца, саракамтровая, на-вагодня елка Эўропы, адчыніцца рэзы-дэнцыя Дзеда Мароза. Даехаць да яе можна транспартам Наципарк. Вазішь да Дзеда Мароза ад цэнтральнага Наципарку. Вазішь да Дзеда Мароза пасім'енны. Вячаслаў Сімакоў. Асоба Сыняткі грымаса на тэатральнай сцэне. Дарчыч, «Белапіт» съяўляецца ўсімі дэманамі. Абяцаюць ўсе дзіцячыя лісты Сынаму Мікалаю ў Белавескую пушчу. Абяцаюць усім адказаць.

Выстава Ахрэмчыка

3 16 сінняхня ў Нацыянальным мас-такім музіі працуе выстава, прысьве-чаная 100-годзідземі народнага мастака Бела-руси Івана Ахрэмчыка. У экспазыцыі — 74 творы з фонду музею і сям'і мастака.

Канцэрт Цярэшчанкі

27 сінняхня ў Палацы вэтэрнау (Янкі Купалы, 21) адбудзеніца прэзідэнтава новага альбому легенды беларускай бардаўскай песьні Вальжыны Цярэшчанкі «Хтось крануўся крывау». У канцэрце таксама бяруць удзел барды-землякі Андрэй Мельнікай і Зымір Вінаградаў. Пачатак а 19-й. Квіток каштупе 4500 руб.

«Паміж» №3

20 сінняхня часопіс «Паміж» і Беларускі калегію запрашаем усіх ахвотных у Музіі кіно (Свярдловік, 4) на прэзідэнтаву альбому легенды беларускай бардаўскай песьні Вальжыны Цярэшчанкі «Хтось крануўся крывау». У канцэрце таксама бяруць удзел барды-землякі Андрэй Мельнікай і Зымір Вінаградаў. Пачатак а 18-й. Віктар каштупе 4500 руб.

BC

ТАКІНДАНГ

Я на дам сябе зъесць!

Наша Ніва

н е з а л е ж н а я г а з е т а

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Ніве»:

З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),

Янка Купала (1914—1915), А.Лукаевіч,

У.Знаміроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000),

сакратарка рэдакцыі Настя Бакшанская

галоўны рэдактар Андрэй Дынкін

выпускны рэдактар Арцём Ліва

карэктар Сяргей Петрыкевіч

карэктарка Галіна Рабянкова

нам. галоўнага рэдактара Андрэй Скурко

технічны рэдактар Андрэй Чык

выдавец і заснавальнік Фонд выдання газеты «Наша Ніва»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАУ:

220050, Менск, а/с 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-707-73-29,

E-mail: nn@promedia.by

On-line: www.bn.bn

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая, 8 палос

фармат А2, 4 друк., арк. Друкеры РУП «Выдавецтва Беларускі Дом друку». Менск, пр. Скірмунтава, 79. Рэдакцыя не нісе адказнасць за змест рэкламных абвестак. Кошт свабодны. Паследніе

2002 г., выданы Міністэрствам інфармацый Рэспублікі Беларусь. Юрдычныя адресы: г. Менск, вул. Калектарная, 20а, п. 2а. Р/р 301521000012 у МГДАТ «Белівстаньсбанк», Менск, код 764.

Наклад 3417. Газета выдаецца 48 разу на год.

Замова па падпісах ў друку 22.00 17.12.2003.

Замова № 6827.

Рэдакцыйныя адресы: Менск, Калектарная, 20а/2а